

Vesthimmerlands
Kommune

Vandmiljø
Vesthimmerlands Kommune

Frederik IX's Plads 1
9640 Farsø

Tlf.: 99 66 70 00
www.vesthimmerland.dk
post@vesthimmerland.dk

Kilde: Skråfoto fra april 2023, Klimadatastyrelsen, www.skraafoto.dataforsyningen.dk. Set fra syd mod nord

Tilslutningstilladelse

Tilladelse til afledning af spildevand og regnvand til offentlig kloak

FARMFOOD AS

Havnevej 73, 9670 Løgstør

Meddelt 20. maj 2026

Oversigt

Virksomhed

Navn: FARMFOOD A/S
Adresse: Havnevej 73, 9670 Løgstør
Telefon/e-mail: 98 67 15 05 / info@farmfood.dk
Virksomhedens ejer: FARMFOOD AS er ligeligt ejet af HKScan, BHJ og Scandic Standard.
Ejendommens ejer: FARMFOOD AS
Matr.nr.: Matr.nr. 110cæ og 110ef Løgstør Markjorder
CVR.nr.: 27121977
P-nr.: 1003031450

Listepunkt: 6.4 b) i. "Behandling og forarbejdning af animalske råstoffer med produktionskapacitet over 75 tons/dag" på Godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1.

Miljø- og driftsansvarlig:	QES-chef	Fabrikschef
	Ingrid Grønberg	Jens Kristensen
	ig@farmfood.dk	jek@farmfood.dk
	+45 30 92 46 85	+45 30 92 46 82

Vigtige datoer

Dato for tilladelsen: 20. maj 2026
Klagefrist: 17. juni 2026
Søgsmålsfrist: 20. november 2026

Sagsinfo

Spildevandsmyndighed: Vesthimmerlands Kommune
Sagsbehandler: Lise Buchreitz
Sagsnummer: 06.01.15-P19-12-24

Vigtige telefonnumre

Vesthimmerlands Kommunes
Team Vandmiljø: 99 66 70 00 / grundvand@vesthimmerland.dk
Vesthimmerland Forsyning: 98 68 32 00/ info@vhforsyning.dk
Vagttelefon Løgstør: 96 97 95 50

Akut forurening eller risiko: 1-1-2

Indholdsfortegnelse

Oversigt	2
Virksomhed	2
Vigtige datoer	2
Sagsinfo	2
Vigtige telefonnumre	2
Indholdsfortegnelse	3
Tilladelsen	5
Resumé	5
Afgørelse	6
Delt miljømyndighed	7
Vilkår for tilslutningstilladelsen	8
Generelle vilkår	8
Ophør og delvist ophør	9
Uheld og uheldsforebyggelse	9
Miljøledelse og vandhåndteringsplan	9
Indretning af spildevandssystem	10
Tag- og Overfladevand	11
Oplag i tanke og mindre beholdere	11
Spild	12
Rengøring og rengøringsmidler	12
Drift og vedligehold af evt. fedtudskillere	13
Spildevandsprøver og egenkontrol	14
Vedligehold og service	16
Beholderkontrol	17
Spildevandsdriftsjournal	17
Årsrapport/Miljøreddegørelse	18
Tidsfrist	19
Formelle oplysninger	20
Lovgrundlag	20
Varsling	20
Høring	20
Underretning om afgørelsen	21
Klagevejledning	22
Spildevandsteknisk Beskrivelse	23
Beliggenhed og kloaksystem	23
Tilslutningssted og prøvetagningsbrønd	23
Spildevandsgenererende aktiviteter	24
Spildevandsmængde	24
Foranstaltninger til forrensning	25
Spildevandets indholdsstoffer og koncentrationer	25

*Tilslutningstilladelse
Farmfood A/S, Havnevej 73, 9670 Løgstør*

Virksomhedens ønske	26
Virksomhedens bemærkninger til udkast og kommunens vurdering	27
Spildevandsteknisk Vurdering	32
Virksomhedens Teknisk-økonomiske redegørelse	33
Anvendelse af BAT	35
Miljøledelse	39
Foranstaltninger til for-rensning	39
Spildevandets mængde og sammensætning	40
Tilstopning i afløbssystemet	50
Nedbrydning af afløbssystemet	51
Arbejds miljø for kloakarbejdere og gener for naboer, herunder lugt	51
Renseanlæggets processer	52
Renseanlæggets slam og anvendelsesmuligheder	52
Vandområde, som modtager rensset spildevand fra renseanlægget	52
Vandområder, som modtager regnvandsbetingede overløb af spildevand	53
Kontrol og Egenkontrol	54
Sanitært spildevand	55
Tag- og Overfladevand	55
Tidsfrist	56
Samlet vurdering	56
Bilag 1	57
Bilag 2	61
Bilag 3	62
Bilag 4	63
Bilag 5	64
Bilag 6	65
Bilag 7	66

Tilladelsen

Resumé

Farmfood AS i Løgstør blev etableret på Havnevej 73 i Løgstør i 2003. Der har været foderfabrik på adressen siden 1970'erne. Virksomhedens tidligere tilslutningstilladelse fra 2015 med tillæg fra 2021 revurderes i nærværende afgørelse.

Virksomheden forarbejder biprodukter fra kyllingeindustrien til proteinpulver og olie/fedt, som sælges til fremstillingen af dyrefoder (petfood, aquafeed) og biodiesel. Der afledes industrispildevand fra produktionen bestående af kondensat og rengøringsvand.

Virksomheden er omfattet af listepunkt 6.4 b) i "*Behandling og forarbejdning af animalske råstoffer med produktionskapacitet over 75 tons/dag*" på Godkendelsesbekendtgørelsens¹ bilag 1. Dermed er virksomheden omfattet af EU's BAT Referencedokument for slagterier og forarbejdning af animalske biprodukter (SA-BREFen). Nyeste SA-BREF blev offentliggjort i EU Tidende i december 2023, og virksomhedens tilslutningstilladelse skal derfor revurderes, og tiltag implementeres på virksomheden inden 4 år fra denne dato.

Revurderingen blev officielt varslet overfor virksomheden med brev af 14.07.2025, men drøftelserne om revurderingen blev allerede påbegyndt i sommeren 2023 i dialog mellem Vesthimmerlands Kommune, Vesthimmerlands Forsyning (Løgstør Renseanlæg) og virksomheden. Dengang nødvendiggjorde større uregelmæssigheder i afledningen fra virksomheden et påbud om teknisk-økonomisk redegørelse for forbedret spildevandsrensning. Virksomhedens oplysninger om muligheder for rensning og omkostninger herved (se også afsnit om Teknisk-Økonomisk Redegørelse i kapitlet Spildevandsteknisk Vurdering) har kunnet tjene som virksomhedens redegørelse for BAT i forbindelse med revurderingen efter SA-BREFens krav. Virksomheden har også fremsendt oplæg til de grænseværdier, de ønsker. Se afsnittet "Virksomhedens Ønske" i kapitlet Miljøteknisk Beskrivelse.

Oplysningsgrundlaget for tilladelsen er på grund af form og omfang ikke vedhæftet i sin helhed, men opsummeres i afsnittet Spildevandsteknisk Beskrivelse. Kommunens vurderinger og begrundelser for vilkår findes i afsnittet Spildevandsteknisk Vurdering.

Denne tilslutningstilladelse omfatter processpildevand og sanitært spildevand til offentlig kloak. Tag- og overfladevand fra virksomhedens vestlige del afledes til regnvandskloak, mens tag- og overfladevand på virksomhedens østlige del udledes direkte til Limfjorden. Miljøstyrelsen meddeler udledningstilladelse til den østlige dels

---

¹ Bek. nr 1027 af 02/09/2024 om godkendelse af listevirksomhed.

udledning, mens tilladelse til afledningen fra den vestlige del til regnvandskloak er indeholdt i nærværende tilladelse.

Afgørelse

Vesthimmerlands Kommune meddeler hermed Farmfood AS revurderet tilladelse til afledning af sanitært spildevand og processpildevand til offentlig kloak fra Havnevej 73, Løgstør (matr.nr. 110cæ og 110ef Løgstør Markjorder) på de vilkår, der fremgår af denne tilladelse. Tilladelsen meddeles overordnet efter Miljøbeskyttelseslovens² § 30. For så vidt angår muligheden for at lede kondensat og øvrigt industrispildevand sammen efter for-rensning og afledning til offentlig kloak, er der tale om en begunstiggelse, der meddeles efter §28 stk. 3 i Miljøbeskyttelsesloven. I udfærdigelsen af tilladelsen er Spildevandsbekendtgørelsens³ kapitel 5 og reglerne om BAT for virksomheder omfattet af EU's IE-Direktiv anvendt.

Tilladelsen gives på baggrund af de oplysninger og vurderinger, som er anført i kapitlerne "Spildevandstekniske Beskrivelse" og "Spildevandstekniske Vurdering".

De hovedhensyn, der har været bestemmende for afgørelsen, er, at Vesthimmerlands Kommune vurderer, at virksomheden har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelsen af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og kan aflede spildevandet til offentlig kloak uden væsentlig påvirkning af kloaknet, renseanlæg eller vandmiljøet.

Tidligere tilladelser og påbud som bortfalder

Virksomhedens tidligere tilslutningstilladelse fra 22.05.2015 og Påbud om ændrede vilkår i tilslutningstilladelse af 08.02.2021 bortfalder med nærværende revurderede tilslutningstilladelse.

Definition på tæt og fast belægning

Hvor der i vilkår anvendes betegnelsen "fast belægning" menes et areal, der er befæstet med en belægning, der giver mulighed for opsamling af spild og kontrolleret afledning af nedbør⁴.

Hvor der i vilkår anvendes betegnelsen "tæt" eller "tæt belægning" menes en fast belægning, der samtidigt er uigennemtrængelig ("impermeabel") for de forurenende stoffer, der håndteres på arealet, i hele påvirkningstiden.

---

² Lov nr. 358 om miljøbeskyttelse af 6. juni 1991 med senere ændringer

³ Bekendtgørelse nr. 866 nr. 20/06/2025 om spildevandsplanen og spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4

⁴ En fast belægning kan for eksempel være fliser eller SF-sten uden lunger og revner og med rimeligt fald, så overfladevand løber af. En tæt belægning kan for eksempel være støbt beton eller finkornet asfalt, men vil afhænge af, hvilke stoffer der kan spildes på arealet.

Delt miljømyndighed

Virksomheden er omfattet af et s-mærket listepunkt i Godkendelsesbekendtgørelsen, hvilket betyder, at den overordnede miljømyndighed er Miljøstyrelsen, mens Vesthimmerlands Kommune er spildevandsmyndighed samt plan-, natur-, trafik- og byggemyndighed. Miljøstyrelsen meddeler derfor miljøgodkendelse og udledningstilladelse til direkte udledning til recipient og fører det generelle miljøtilsyn, mens Vesthimmerlands Kommune meddeler tilslutningstilladelse og fører tilsyn med spildevandsrelaterede forhold herunder regnvand, der afledes til Vesthimmerlands Forsynings ledninger.

Vilkår for tilslutningstilladelsen

Generelle vilkår

1. Hvis virksomhedens ejerforhold eller forholdene omkring ansvaret for virksomhedens spildevandsmæssige forhold ændres, skal dette skriftligt meddeles Vesthimmerlands Kommunes Team Vandmiljø på grundvand@vesthimmerland.dk.
2. Der skal på virksomheden udnævnes en person, der har ansvar for spildevandsmæssige aspekter af driften, og som er kommunens kontaktperson. Kontaktpersonens direkte telefonnummer og e-mail skal oplyses til kommunen.
3. Der må ikke foretages ændringer i virksomhedens anlæg, indretning, aktiviteter eller afløbssystem før Vesthimmerlands Kommunes Team Vandmiljø på skriftlig anmodning har godkendt ændringerne.
4. Alt sanitært spildevand må først samles med processpildevandet, inklusive kondensat, *efter* renseløsninger og prøvetagningsbrønde, eller kan ledes til offentlig kloak uden sammenblanding med processpildevandet via eget stik til offentlig ledning.
5. Virksomheden må aflede spildevand fra produktionen, inklusive kondensat, til offentligt spildevandssystem (sanitært spildevand er ikke medregnet) i følgende mængder:

Maksimalt pr. år: 250.000 m³/år

Maksimalt pr. time: 30 m³/time
6. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af denne tilslutningstilladelse på virksomheden. Den ansvarlige for driften skal være bekendt med hele tilladelsen, mens øvrige ansatte skal være bekendt med de af tilladelsens vilkår, der har sammenhæng med deres arbejdsfunktioner.
7. Der skal være en ajourført kloaktegning over anlæggets indvendige og udvendige kloakker, som er let tilgængelig for den driftsansvarlige. Tegningen skal kunne forevises på tilsyn og fremsendes til myndighederne (kommune og Miljøstyrelse) efter anmodning.
8. Nye afløbsinstallationerne skal udføres og dimensioneres i overensstemmelse med Dansk Ingeniørforenings norm for afløbsinstallationer⁵ samt de standarder der heri foreskrives. Arbejdet skal udføres af en autoriseret kloakmester. Efter arbejdet er udført, skal der indsendes kloakmestererklæring og relevant ajourført tegningsmateriale "som udført".

---

⁵ Norm for afløbsinstallationer, DS 432. Nye Fedtudskillere skal være typegodkendte og dimensioneret efter DS/EN 1825-2.

Ophør og delvist ophør

9. Ved ophør eller delvis ophør af virksomhedens drift skal virksomheden forinden meddele dette til kommunen som spildevandsmyndighed på grundvand@vesthimmerland.dk. Virksomheden skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand i forhold til virksomhedens spildevand. En redegørelse for disse foranstaltninger skal fremsendes til kommunen som spildevandsmyndighed senest 3 måneder før driften ophører.

Uheld og uheldsforebyggelse

10. Kun lastbilchauffører, der har modtaget udførlig instruktion i betjeningen og sikringen af anlæg og godkendelse af den miljøansvarlige (jf. vilkår 2) må levere eller afhente råvarer, kemikalier, produkter, slam og affald. Alternativt skal en for anlægget ansvarlig person være til stede ved ind- og udlevering.
11. Ved driftsforstyrrelser eller uheld, hvor der kan opstå risiko for forurening af miljø, herunder kloak, skal Nordjyllands Beredskab straks kontaktes på tlf. 1-1-2, som vurderer behovet for at koble Miljøvagten ind.
12. Ved uheld som kan have indflydelse på spildevandskloak eller offentligt renseanlæg skal Vesthimmerlands Forsyning straks kontaktes på 98 68 32 00 (Vagttelefon: 96 97 95 50). Kommunens Team Vandmiljø skal altid derefter underrettes på 99 66 70 00, og senest en uge efter uheldet skal der følges op med en skriftlig redegørelse for uheldet til grundvand@vesthimmerland.dk, med en beskrivelse af årsagen til uheldet, samt udbedrende og forebyggende tiltag.
13. Driftsuheld eller driftsforstyrrelser - både de som blev håndteret uden risiko for forurening, og de som gav risiko for eller reel forurening - skal indføres i driftsjournalen (vilkår 61) og indgå i virksomhedens løbende miljøarbejde, jævnfør vilkår 14 om miljøledelse og vilkår 62 om årsrapport.

Miljøledelse og vandhåndteringsplan

14. I virksomhedens miljøledelsessystem (som kræves af Miljøstyrelsen i miljøgodkendelsen) skal indgå en spildevandhåndteringsplan med procedurer og mål for håndtering af spildevand og minimering af emissioner til spildevandet. Miljøledelsessystemet skal også indeholde en risikovurdering af indretninger og drift med en begrundelse for virksomhedens valgte alarm-punkter, jf. vilkår 22 om alarmanlæg. Se også vilkår om spildevandsdriftsjournal og årsrapport vilkår 61 og 62.

Indretning af spildevandssystem

Gulve og afløb

15. Gulve i alle bygninger hvor der produceres processpildevand skal have tæt belægning.
16. Alle gulvafløb skal være forsynet med riste eller si-kurve, som tilbageholder affald og faste emner fra afløbssystemet.

For-rensning og udligning

17. Alt processpildevand, inklusive kondensat, skal, før eventuel sammenledning med sanitært spildevand og afledning til offentlig kloak, udlignes (enten før eller efter for-rensning) så der afledes et jævnt flow over alle ugens 7 dage. Dette kan gøres med udligningstank, eller på anden måde, herunder ved driftsændringer.
18. Alt processpildevand, inklusive kondensat, skal i nødvendigt omfang behandles for lugt, så der ikke opstår lugtproblemer i kloakken. Der henvises for øvrig lugtbegrænsning, også fra spildevandsrensende installationer, til miljøgodkendelsens lugtgrænser.
19. Alt processpildevand, inklusive kondensat, skal før eventuel sammenledning med sanitært spildevand, og før afledning til offentlig kloak, ledes til for-rensning, der gør, at grænseværdierne i tabel 1 kan overholdes.
20. For-renseinstallationer og udlignings-installationer skal være indrettet og sikret, så der ikke kan løbe spildevand, kemikalier eller affald/slam/ristegods til jord, overfladevand, regnvands- eller spildevandskloak, ej heller ved uheld og spild.
21. Der skal føres log-bog over for-renseinstallationerne, dvs. justeringer, hændelser og service, samt almindelige driftshandlinger herunder fx kemikalietilsætninger, niveauindstillinger på alarmer, service, og affaldsbortskaffelse. Log-bogen skal være en del af driftsjournalen (vilkår 61).

Alarmsystem

22. Virksomheden skal have et alarmanlæg, som alarmerer ansvarligt personale i og uden for normal arbejdstid i tilfælde af unormale driftsforhold med betydning for spildevandsafledning og rensningen og udligningen heraf. Se også vilkår 14.

Prøvetagningsbrønd og logning

23. Der skal være prøvetagningsbrønd, som er udformet så det er muligt at udtage flowproportionale prøver af den samlede strøm af processpildevand, der afledes til offentlig kloak fra virksomheden, efter akkrediterede prøvetagningsmetoder. Sanitært spildevand må først kobles på *efter* prøvetagningsbrønden.
24. Der skal være en eller flere vandmålere eller anden løsning, som kontinuerligt registrerer afledt mængde processpildevand (uden sammenblanding med sanitært

spildevand) til offentlig kloak. Registrerede vandmængder skal logges kontinuerligt, og opgøres som anført i vilkår om driftsjournal og årsrapport (vilkår 61 og 62).

25. Der skal være en pH logger efter for-rensningsanlægget, som kontinuerligt registrerer pH på det afledte spildevand (uden sammenblanding med sanitært spildevand) til offentlig kloak. Registrerede pH-værdier skal opgøres som anført i vilkår om driftsjournal og årsrapport (vilkår 61 og 62).

Tag- og Overfladevand

Afsnittets vilkår er møntet på at sikre forsyningens kloakker. Der kan være lignende vilkår i miljøgodkendelsen, som er møntet på at sikre jord, grundvand og overfladevand. I det omfang miljøgodkendelsen ikke stiller vilkår, gælder følgende:

26. Der må kun afledes rent⁶ tag- og overfladevand til forsyningens regnvandsledning.
27. Alle afløb skal have riste som tilbageholder affald og andre emner.
28. Befæstede arealer skal renholdes ved opfejning og rydning, så regnvandet ikke unødigt fører materiale med til forsyningens regnvandskloak.
29. Inden afledning af tag- og overfladevand til offentlig regnvandsledning skal regnvandet passere sandfang.
30. Sandfang skal pejles regelmæssigt og tømmes mindst en gang om året. Dato og resultat skal indføres i driftsjournalen (vilkår 61)

Oplag i tanke og mindre beholdere

Afsnittets vilkår er møntet på at sikre forsyningens kloakken. Der kan være lignende vilkår i miljøgodkendelsen, som er møntet på at sikre jord, grundvand og overfladevand. I det omfang miljøgodkendelsen ikke stiller vilkår, gælder følgende:

31. Flydende og semiflydende råvarer, kemikalier, færdigprodukter og affald skal opbevares i tætte tanke, der er velegnede til indholdet. Se dog også vilkår 34 om oplag i mindre beholdere.
32. Tanke skal sikres mod overfyldning ved enten elektronisk eller mekanisk overfyldningsalarm, eller ved anden overfyldningssikring, som hindrer yderligere påfyldning, når tanken er fuld.
33. Opbevaringen i tanke skal ske efter kar-i-kar-princippet: Det vil sige at tanke skal placeres på et afgrænset område med tæt belægning og opkant, som giver

---

⁶ Med rent tag- og overfladevand menes jævnfør Spildevandsbekendtgørelsens § 4, stk. 3 regnvand fra tagarealer og andre helt eller delvist befæstede arealer, som ikke indeholder andre stoffer, end hvad der sædvanligt tilføres regnvandet i forbindelse med afstrømning på veje, parkeringspladser m.v. eller have en væsentlig anden sammensætning.

mulighed for at tilbageholde og opsamle hele tankens indhold ved lækage eller uheld og med et friholdt volumen tilbage på 10% af opsamlingskapaciteten.

Alternativt skal der være tæt belægning og opkant med afløb til nødtank, som kan tilbageholde den største tanks indhold ved lækage eller spild. Nødtanken kan være tilkoblet afløb fra belægningen under flere tanke.

Alternativt skal tanke være dobbeltvæggede med lækagealarm, hvor hulrummet mellem væggene gør det ud for lækageopsamling.

34. Kemikalier, rengøringsmidler, flydende affald, og flydende produkter og råvarer, som ikke oplagres i større⁷ tanke (jf. vilkår 17-19), skal opbevares i andre tætte, lukkede beholdere, der er tydeligt mærket med deres indhold, og på en oplagsplads som opfylder vilkår 35.
35. Oplagspladser til mindre beholdere med flydende kemi, affald, produkter og råvarer skal være indrettet med opkant og tæt belægning, som er uigennemtrængelig for de oplagrede produkter, og som giver mulighed for opsamling af spild ved uheld eller lækage. Oplagspladsen skal mindst kunne tilbageholde indholdet af den største beholder ved lækage eller spild.

Spild

Afsnittets vilkår er møntet på at sikre forsyningens kloakker. Der kan være lignende vilkår i miljøgodkendelsen, som er møntet på at sikre jord, grundvand og overfladevand. I det omfang miljøgodkendelsen ikke stiller vilkår, gælder følgende:

36. Spild af en hver art inde såvel som ude, skal straks opsamles, så der ikke opstår risiko for at det løber til regnvandskloak eller spildevandskloak. Opsamlingsmateriale, fx kattegrus, skal forefindes let tilgængeligt på virksomheden. Spild skal skrubes eller fejes sammen og opsamles inden rengøring og bortskaffes som affald.

Rengøring og rengøringsmidler

37. Der skal så vidt muligt anvendes CIP-anlæg til automatisk dosering af rengøringsmidler ved rengøring og vask.
38. Virksomheden kan frit anvende kemikalier eller rengøringsmidler, der indeholder C-stoffer, men skal begrænse brugen af A- og B-stoffer, jævnfør vilkår 39 og Tilslutningsvejledningens⁸ definition af A, B og C-stoffer.
39. Virksomheden skal løbende vurdere muligheden for at substituere midler med A- eller B-stoffer med midler med C-stoffer, eller muligheden for at minimere afledning

---

⁷ Med "større" menes ikke-flytbare tanke med et større volumen end 1.000 m³. "Mindre" tanke og beholdere kan for eksempel være palletanke, tromler, dunke og lignende.

⁸ Miljøstyrelsens vejledning nr 77, august 2025, om "Tilslutning af industrispildevand til spildevandsforsyningsselskabernes spildevandsanlæg."

af midler med indhold af A- eller B-stoffer til kloak. Dette arbejde skal redegøres skriftligt i årsrapporten (vilkår 62).

40. Virksomheden skal opgøre forbruget af rengøringsmidler og kemikalier, samt ABC-vurdere disse, og indføre resultatet i driftsjournal og årsrapport (vilkår 61 og 62).
41. Virksomheden skal fremsende datablade for nye produkter, der ønskes taget i brug (hvis de indeholder A- eller B-stoffer). Herefter vil Kommunen tage stilling til om produkterne kan godkendes.

Drift og vedligehold af evt. fedtudskillere

42. Fedtudskillere skal være dimensioneret efter DS/EN1825-2, så nominel størrelse og opsamlingskapacitet er korrekt i forhold til spildevandets flow, indhold af rengøringsmidler, temperatur, brug af højtryksrensere, og densitet af fedttyper.
43. Fedtudskillere skal være afdækket med et tætsluttende, lugttæt dæksel. Der skal etableres udluftningsrør, så der ikke opstår lugtgener og forrådnelse i udskilleranlægget. Udluftningen skal udformes, så der ikke kan ske hævertvirkning.
44. Fedtudskillere skal bundtømmes når opsamlingskapaciteten er 70% opbrugt, dog minimum 2 gange om ugen. Udskillere skal altid inspiceres for synlige fejl og mangler i forbindelse med hver tømning.
45. Efter tømning af fedtudskillere skal de fyldes med rent vand, så spildevand ikke løber urensset igennem udskilleren i første fase af dens genfyldning.
46. Virksomheden skal være tilmeldt en ordning om løbende tømning af udskilleranlæg ved et tømningssfirma, der er godkendt til opgaven.
47. Fedtudskillere og slamfang skal jævnligt pejles for lagtykkelsen af hhv. fedt/olie og bundslam, så tømningssfrekvens kan bestemmes jf. vilkår 44.
48. Før længerevarende perioder uden produktionen skal fedtudskillere bundtømmes og fyldes med vand, så der ikke henstår fedt og bundslam der kan størkne eller give anledning til lugtgener eller uhygiejniske forhold.
49. I forbindelse med bundtømning, skal udskillere og slamfang inspiceres visuelt for fejl og mangler. Tidspunkt og resultat skal indføres i driftsjournalen jf. vilkår 61. Konstaterede fejl og mangler på fedtudskillere skal virksomheden hurtigst muligt og senest 14 dage efter inspektion indberette dette til Vesthimmerlands Kommune sammen med en plan for udbedring.

Spildevandsprøver og egenkontrol

50. Det afledte processpildevand, inklusive kondensat, skal (uden fortynding/opblanding med sanitært spildevand) overholde de i tabel 1 angivne grænseværdier.

Kontrolform A betyder at grænseværdien skal være overholdt til en hver tid. For afledte parametre betyder det, at det årligt beregnede gennemsnit altid skal være under grænseværdien.

Kontrolform B betyder, at gennemsnittet af årets målinger skal være under grænseværdien, mens hver enkelt måling ikke må overskride grænseværdien med mere end 25%.

Tabel 1. Grænseværdier og kontrolform for virksomhedens processpildevand (ikke sanitært spildevand)

Parameter	Grænseværdi	Særlig målemetode	Kontrol - form
Årsafledning	250.000 m ³ /år	Aflæsning	A
Timeafledning	30 m ³ /time	Aflæsning	A
pH min.-max.	6,5-9	Kontinuerlig logning i prøvetagningsdøgn	A
Temperatur	5-50 °C	Kontinuerlig logning i prøvetagningsdøgn	A
Chlorid	1000 mg/l	Flowproportionel døgnprøve	B
COD (kemisk iltforbrug)	2.700 kg/døgn	Flowproportionel døgnprøve.	B
Bl ₅ (biologisk iltforbrug)	900 kg /døgn	Flowproportionel døgnprøve Beregnet ud fra spildevandsanalyse ns vandmængde og Bl ₅ -koncentration	B
Total Kvælstof	900 mg/l	Flowproportionel døgnprøve	B
Ammonium- ammoniak- N	750 mg/l	Flowproportionel døgnprøve	B
Total Fosfor	60 mg/l	Flowproportionel døgnprøve	B
Olie/fedt (polær fraktion)	100 mg/l	Stikprøve i specialvasket flaske	B
Suspenderet stof	500 mg/l	Flowproportionel døgnprøve	A

*Tilslutningstilladelse
Farmfood A/S, Havnevej 73, 9670 Løgstør*

Nitrifikationshæmning ved 200 ml/l på slam fra Løgstør Renseanlæg	Tilsluttet: 20% Altid < 50%	Flowproportionel døgoprøve	B A
Trimethylamin	monitering	Flowproportionel døgoprøve	
EDTA	monitering	Flowproportionel døgoprøve	
Butylalkohol	5,5 mg/l	Flowproportionel døgoprøve	B
LAS	0,70 mg/l	Flowproportionel døgoprøve	B
AOX* -(adsorberbare organisk bundne halogener)	monitering	Flowproportionel døgoprøve	
Afledte parametre	grænseværdi	beregningsform	Kontrol-form
PE pr år (personækvivalenter)	15.000 PE (årligt)	Beregnes årligt ud fra analysernes BI ₅ -konc og døgnavandmængder	A
Produktionsrelateret spildevandsafledning	1,3 m ³ /tons (mængde spildevand / tons råvarer)	Beregnes årligt ud fra aflæst spildevandsmængde og opgjort årligt råvareforbrug	A
COD/BI ₅ -forhold	< 3	Beregnes ud fra COD og BI ₅ i de flowproportionelle døgoprøver	A

- Kvartalsvis monitering af AOX accepteres.

51. Virksomheden skal frem til udligning af det spildevandsflow (kondensat og øvrigt produktionsspildevand) er etableret (jævnfør vilkår 17) få foretaget 24 årlige flowproportionale døgoprøver af spildevandet til offentlig kloak og af kondensatet. Det skal sikres, at prøverne udtages nogenlunde jævnt over året og ugedagene.

Efter at udligning af spildevandsflow er etableret (jævnfør vilkår 17) skal virksomheden få udtaget 12 årlige flowproportionale døgoprøver i brønden specificeret i vilkår 23 nogenlunde jævnt fordelt over kalenderåret og ugedagene til eftervisning af overholdelse af grænseværdierne i tabel 1.

For parameteren AOX accepteres kvartalsvis monitering.

52. Prøver skal udtages og analyseres af et akkrediteret laboratorium. Prøvetagning, forsendelse og analyser skal gennemføres efter de til enhver tid gældende

standarder, metodebeskrivelser og normer⁹. Udgifterne hertil afholdes af virksomheden.

53. Virksomheden skal sørge for at analysefirmaet sender direkte kopi til kommunen på grundvand@vesthimmerland.dk, når resultater sendes til virksomheden.
54. Hvis analyseresultaterne ikke overholder grænseværdierne i tabel 1, skal virksomheden inden 10 arbejdsdage efter at resultatet blev kendt fremsende en redegørelse til Vesthimmerlands Kommune på grundvand@vesthimmerland.dk om formodet årsag til overskridelsen, forureningsbegrænsende foranstaltninger, der skal sikre, at grænseværdierne fremover kan overholdes, samt tidsplan for hvornår grænseværdierne igen forventes overholdt.
55. Virksomheden skal på begrundet forlangende fra kommune udtage supplerende/undersøgende spildevandsprøver til analyser, hvori der eventuelt kan indgå yderligere analyseparametre end opgivet i tabel 1. Analyseresultatet skal sendes til kommunen som angivet i vilkår 53 og 54. Kommunen kan maksimalt forlange 12 supplerende prøver om året (kalenderåret) når de bagvedliggende spildevandsforhold er uændret.

Vedligehold og service

56. For-reNSEinstallationer skal vedligeholdes efter leverandørens/installatørens anvisninger, dog mindst en gang årligt, og tiltag og service skal indføres i driftsjournalen (vilkår 61). Udstyrs-datablade og dimensioneringsgrundlag for udstyr og anlæg skal gemmes og fremvises til kommunen på forlangende.
57. Alarmer skal testes mindst en gang årligt.

Beholderkontrol

Afsnittets vilkår er møntet på at sikre forsyningens kloakker. Der kan være lignende vilkår i miljøgodkendelsen, som er møntet på at sikre jord, grundvand og overfladevand. I det omfang miljøgodkendelsen ikke stiller vilkår, gælder følgende:

58. Udligningstank og nødtank skal mindst hvert 10. år kontrolleres for styrke og tæthed af en kontrollant, der er autoriseret til at kontrollere beholdere, jf. beholderkontrolbekendtgørelsen¹⁰. Resultatet af kontrollen (tilstandsrapporten) skal opbevares på anlægget sammen med dokumentation for eventuelle reparationer, mindst indtil en nyere tilstandsrapport foreligger.
59. Hvis kontrollen viser, at en tank ikke overholder krav til styrke og tæthed, jf. vilkår 58, eller, at der er behov for et supplerende eftersyn baseret på specialviden,

---

⁹ Jf. Bek. nr. 1903 af 29/12/2015 om krav til miljømålinger, med senere ændringer, samt Miljøstyrelsens Referencelaboratoriums metodeblade. Se Miljøstyrelsens referencelaboratoriums hjemmeside: www.reference-lab.dk/

¹⁰ Bek. nr. 22/05/2025 om kontrol af beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning og ensilagesaft.

behov for brug af specialværktøj eller for at beholderen tømmes, skal tilstandsrapporten indsendes til tilsynsmyndigheden inden 6 uger efter, at kontrollen er foretaget sammen med virksomhedens oplysninger om, hvad der er foretaget eller planlægges foretaget på baggrund af rapporten.

60. Tilsynsmyndigheden kan på baggrund af tilstandsrapporten fastsætte krav om supplerende eftersyn eller nedsætte frekvensen af beholderkontrol til sjældnere end hvert 10. år.

Spildevandsdriftsjournal

61. Virksomheden skal kunne forevise dokumentation for oplysningerne i tabel 2: Dokumentationen skal opbevares i mindst 5 år og være let fremskaffelig, men behøver ikke være samlet.

Tabel 2. Driftsjournalens oplysninger

	Kontroltype	Hyppighed
Spildevandsafledning	Aflæsning	Kontinuerlig logning af flow. Årlig opgørelse af time- og årsafledning.
Rengøringsmidler	Notering af indkøb og forbrug Datablade ABC-vurdering	Opgøres årligt.
Prøveudtagning	Analyserapporter - spildevand	Analyser sendes til Vesthimmerlands Kommune. Ved overskridelser fremsendes redegørelse, jf. vilkår 54
For-rensning	Notering af tidspunkt og resultat af eftersyn, vedligehold og service	Efter leverandørens anvisninger, dog minimum årligt.
Udligningstank	Notering af tidspunkt og resultat af eftersyn og vedligehold Beholder kontrol	Efter leverandørens anvisninger, dog minimum årligt. Akkrediteret beholderkontrol minimum hvert 10. år
Fedtudskiller	Skriftlig aftale om tømningsordning. Notering af tidspunkt og resultat for eftersyn, pejlinger, inspektion og tømning	Noteres hver gang. Opgøres årligt.
Alarmer	Notering af tidspunkt for og resultat af test af samtlige automatiske alarm- og sikringssystemer	Minimum årligt
Tømning af sandfang på regnvandsledninger	Notering af tidspunkt	Minimum årligt
Driftsuheld & forstyrrelser	Beskrivelse af problem og fremtidig fremgangsmåde for at undgå nye uheld	Noteres hver gang. Fremsendes til kommunen hver gang. Opgøres årligt.

Årsrapport/Miljøreddegørelse

62. Virksomheden skal 1 gang årligt, og senest tre måneder efter afslutning af virksomhedens regnskabsår (dvs. normalt 31.marts, indsende en redegørelse til spildevandsmyndigheden på grundvand@vesthimmerland.dk. Redegørelsen skal beskrive resultaterne af det foregående års spildevandsrelaterede egenkontrol og

miljøledelse, hvori spildevandsdriftsjournalens fortegnelser kort opsummeres og vurderes.

Årsrapporten skal mindst indeholde følgende:

- a. Virksomhedens egen vurdering af spildevandsforholdene jf. krav til miljøledelsessystemet (mængder, rensning, udligning, afledning) for det forgangne år.
- b. Kort redegørelse for om vilkårene i tilslutningstilladelsen er overholdt, med eventuel opsummering af hændelser hvor vilkår ikke har været overholdt, begrundelse herfor og genoprettende tiltag.
- c. Kort opsummering af årets eftersyn af installationer og alarmer.
- d. Kort opsummering af årets udførte spildevandsprøvetagning.
- e. Kort opsummering af spildevandsafledningen (afledte mængder pr time og pr år)
- f. Kort opsummering af forbruget af rengøringsmidler, og arbejdet med mulig substituering.
- g. Kort opsummering af forbruget af kemi til for-renseløsninger
- h. Kort opsummering af bortskaffet affald med relation til spildevandsrensningen (fedtkage, sigtegodt, slam, etc.)
- i. Kort opsummering af årets produktionsdata, og disses forhold til spildevandsmængden (timespildevandsmængde pr produceret produkt).
- j. Om der er sket ændringer af spildevandsinstallationer og spildevandsrelaterede procedurer.

Tidsfrist

63. Tilladelsens vilkår skal være overholdt straks ved meddelelse af tilladelsen, dog skal vilkår 14 og vilkår 17-25 først være overholdt senest 31.12.2027, i overensstemmelse med reglerne i IE-Direktivet, dvs. senest 4 år efter offentliggørelsen SA-BREFen (som var i december 2023).

Formelle oplysninger

Lovgrundlag

Til brug for tilladelsen har Vesthimmerlands Kommune anvendt og fulgt nedenstående regler:

- Miljøbeskyttelseslovens kapitel 4, § 30 (Jf. LBK nr. 1093 af 11/10/2024)
- Kapitel 6 i bek. nr. 866 af 20/06/2025 om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4
- Vejledning nr. 77, august 2025 om Tilslutning af industrispildevand til spildevandsforsyningssekskabernes spildevandsanlæg.

Varsling

Revurderingen sker som påbud efter Miljøbeskyttelseslovens § 30. Påbuddet er varslet mundtligt i drøftelserne med virksomheden siden 2023, mens officielt varsel skete skriftligt i brev af 14.07.2025 med indkaldelse af BAT-oplysninger fra virksomheden.

Høring

Høring af Farmfood

Udkast til tilslutningstilladelse har i perioden 5. marts til 7. april 2026 været i høring hos virksomheden. Virksomheden kom med bemærkninger via brev fra advokatfirmaet Holst Advokater dateret 7. april 2026 (bilag 6). Kommunens gennemgang og vurdering af bemærkningerne fremgår af senere kapitel "Virksomhedens bemærkninger til udkast og kommunens vurdering".

Høring af Miljøstyrelsen (tilsyns- og godkendelsesmyndighed)

Udkast til tilslutningstilladelse har i perioden 4. februar til 5. marts 2026 været i høring hos Miljøstyrelsen som overordnet miljømyndighed. Miljøstyrelsen har i den forbindelse peget på, at de i deres kommende revurdering af miljøgodkendelse vil stille lignende vilkår som en række af vilkårene i denne tilladelse. Vesthimmerlands Kommune har derfor overvejet ikke at stille disse vilkår (vilkår 28, 31 – 33, 35 – 36, og 58). Kommunen vurderer dog, at Miljøstyrelsen ikke er spildevandsmyndighed på spildevand til kloak. Da vilkårene i denne tilslutningstilladelse udelukkende tjener til at sikre kloak, renseanlæg og recipient efter renseanlæg, vurderer kommunen som spildevandsmyndighed, at vilkårene stadig bør stilles af kommunen, som har hjemlen til det. For at tydeliggøre samspillet med miljøgodkendelse, er der nu tilføjet hjælpetekst til alle relevante vilkårsafsnit, som tydeliggør, at der kan være lignende

vilkår i miljøgodkendelsen (som sigter på sikring af jord, grundvand og overfladevand). Det er også vigtigt for kommunen, at vilkårene stilles så hurtigt som muligt, og ikke afhænger af Miljøstyrelsens tidsplan.

Vesthimmerlands Kommune har også forespurgt Miljøstyrelsen, om kommunen kan meddele den revurderede tilslutningstilladelse til Farmfood A/S inden Miljøstyrelsen meddeler deres revurderede miljøgodkendelse. Miljøstyrelsen meddelte i mail den 5. marts 2026, at det kan kommunen godt, hvis den har brug for at gøre det. Kommunen skal bare have revurderet spildevandstilledelsen i overensstemmelse med kravene i SA-BREFen.

Høring af Forsyningsselskabet

Vesthimmerlands Forsyning er løbende blevet inddraget i vurderingen af virksomhedens spildevand og Løgstør renseanlægs kapacitet. Et udkast til denne afgørelse har været i høring hos forsyningen i perioden 4. februar -27. februar 2026. Vesthimmerlands Forsyning har ikke haft bemærkninger til udkastet, men efterlyser en mulighed for at tage stikprøver af spildevandet og lukke for afledningen af spildevandet til Løgstør Renseanlæg, hvis Farmfood har en overskridelse eller uheld. Vesthimmerlands Kommune vurderer, at disse to ønsker rækker ud over, hvad der normalt er hjemmel til at kræve i en tilslutningstilladelse. Det er ikke nævnt i Miljøstyrelsens Tilslutningsvejledning, og Vesthimmerlands kommune har ikke kendskab til sådanne krav i andre tilslutningstilladelse i kommunen eller på landsplan. Kommunen forstår dog forsyningsselskabets bekymring, som bunder i tidligere oplevelser med store problemer på grund af virksomhedens spildevand. Vesthimmerlands Kommune vurderer, at de i tilladelsens stillede vilkår - her særligt vilkår om udligning af spildevandet, log-bog og alarmer (vilkår 17-22), samt sikring af tanke (vilkår 33) og beholderkontrol (vilkår 58), samt krav til håndtering af uheld (vilkår 10-13, særligt vilkår 12) - i tilstrækkelig grad vil sikre forsyningsselskabets kloak og renseanlægget.

Underretning om afgørelsen

Ud over offentliggørelsen på kommunens hjemmeside får virksomheden selv, Vesthimmerlands Forsyning og Miljøstyrelsen (overordnet miljømyndighed på virksomheden) direkte besked om afgørelsen.

Klagevejledning

Ansøger selv kan klage¹¹ over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Det samme kan enhver, der har væsentlig, individuel interesse i sagen, samt en række

---

¹¹ LBK nr. 1093 af 11. november 2024 om miljøbeskyttelse kap. 11 med senere ændringer.

foreninger og organisationer m.v. Klagen skal være modtaget senest **17. maj 2026 kl. 23.59**

Klagen skal indsendes digitalt til Vesthimmerlands Kommune via Miljø- og Fødevareklagenævnets klageportal. Klageportalen findes på www.borger.dk og www.virk.dk. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Vesthimmerlands Kommune i klageportalen.

Nævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen. Miljø- og Fødevareklagenævnet opkræver et gebyr for at klage. Gebyrets størrelse kan ses på www.borger.dk og www.virk.dk.

En klage over påbud af nye eller skærpede vilkår kan have har opsættende virkning, det vil sige at vilkårene ikke gælder, før klagen er behandlet. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan ændre eller ophæve kommunens afgørelse på baggrund af en klage.

Kommunens afgørelse kan også indbringes for en civil domstol. En retssag skal være anlagt inden seks måneder fra den dag, afgørelsen er offentliggjort.

Der er til enhver tid mulighed for aktindsigt i sagen jf. forvaltningsloven, offentlighedsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Spildevandsteknisk Beskrivelse

Nedenstående spildevandstekniske beskrivelse er en sammenskrivning af oplysninger indhentet ved tilsyn, og oplysninger fremsendt af virksomheden gennem en længere periode siden sommeren 2023, herunder teknisk-økonomisk redegørelse version 2 dateret 17. januar 2024. På grund af materialets form og omfang er det ikke i sin helhed vedlagt som bilag.

Et udkast til denne tilladelse har været i høring hos virksomheden, som ikke har fundet anledning til rettelser i denne beskrivelse. De sammenfattede oplysninger er lagt til grund for tilladelsens vilkår.

Beliggenhed og kloaksystem

Farmfood ligger på Havnevej 73 i Løgstør som nærmest nabo til Løgstør Renseanlæg, og virksomheden leder sit spildevand hertil.

Virksomhedens område er omfattet af kloakopland A1.4 i Vesthimmerlands Kommunes Sildevandsplan 2024-2030, som er et separatkloakeret opland.

Løgstør Renseanlæg udleder rensat spildevand til Løgstør Bredning i Limfjorden. Området er en del af Natura 2000-habitatområdet "Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg", og udgør desuden opland til N-følsomt habitatområde "Nissum Bredning m.fl.", som også omfatter Løgstør Bredning.

Løgstør Renseanlæg er godkendt med en kapacitet på 30.000 PE¹².

Tilslutningssted og prøvetagningsbrønd

For nuværende ledes kondensat direkte til renselanlægget i egen ledning. For øvrigt processpildevand sker tilslutningen til offentlig kloak i Havnevej. Der er kun få hundrede meters offentlig ledning til Løgstør Renseanlæg. De offentlige kloakledninger og renselanlæg drives af Vesthimmerland Forsyning AS.

Målebrønd til udtagning af spildevandsprøver af processpildevandet findes efter fedtudskilleren, mens prøver af kondensatet i øjeblikket tages på renselanlægget, som renselanlæggets "indløbsprøve 2".

Spildevandsgenererende aktiviteter

Farmfood fremstiller fodertilsætninger og produkter til biogasproduktion på baggrund af animalsk biprodukt fra fortrinsvis fjerkræslagterier. Virksomheden oplyser, at der i 2023 og 2024 er modtaget hhv. 158.924 tons og 158.681 tons råvarer pr. år. I de

---

¹² PE er forkortelsen for en personækvivalent, som er en måleenhed, som refererer til den mængde spildevand, som en voksen person bidrager med pr tidsenhed. 1 PE kan opgøres som: 21,9 kg Org. Stof/år (målt som BI5), og 4,4 kg tot-N/år, og 0,72 kg tot-P/år, jævnfør Bek nr. 866 af 20-06-2025.

første 10 måneder af 2025 er der modtaget 138.633 tons råvarer. Ses 2024-2025 samlet (12 + 10 måneder), svarer det til 162.171 tons/år.

Der produceres tørre produkter i form af fjerkræmel og hydrolyseret fjeremel, og flydende eller semiflydende produkter i form af animalsk fedt og højtrykssteriliseret pulp.

Der anvendes teknikker som formaling, neddeling, kogning, centrifugering, tri/dekantering, kondensering, tørring og sining.

Produktionen genererer ikke spildevand i sig selv, men processpildevandet stammer fra:

2. Kondensat fra procesudstyr (kondenseret damp).
1. Rengøringsvand fra rengøring af procesudstyr, produktionslokaler, samt manuel vask af lastbiler i vaskehal.

Herudover genereres mindre mængder spildevand ved afkalkning, vandbehandling og bundblæsning af kondensatorer, køletårn og dampgeneratorer, og naturgaskedel.

Kondensatspildevand udledes pt direkte til Løgstør Renseanlæg via selvstændig kondensatledning. Øvrigt processpildevand afledes til det offentlige spildevandssystem via offentlig spildevandsledning. Farmfood har ønsket at kunne lede kondensat sammen med øvrigt produktionsspildevand efter for-rensning, og har forudsat dette i den teknisk-økonomiske redegørelse for mulighed for at nedbringe belastningen i spildevandet.

Spildevandsmængde

Virksomheden oplyser, at der er drift 6 dage om ugen med døgndrift i 3-holdsskift. Ugen starter mandag formiddag og slutter oftest lørdag formiddag, men ved uforudsete hændelser eller forsinkelse i råvareleveringer, kan produktion fortsætte til søndag.

Virksomheden har ikke målere på spildevandsafledningen, men oplyser, at flowmålingerne fra egenkontrolprøverne bør kunne anvendes til beregning af afledt spildevandsmængde, idet produktionen har kørt meget ens i 2024-2025.

Bilag 1 opsummerer virksomhedens egenkontrolresultater for udvalgte parametre for år 2024 og 2025. Spildevandsprøverne fordelte sig på ugedage således: mandag: 11.11% af prøverne, tirsdag: 33.33%, onsdag: 5.56%, torsdag: 33.33%, fredag: 11.11%, lørdag: 5.56%, søndag: 5.56%. Der er dermed taget prøver på alle typer produktions-dage.

Spildevandsmængden (processpildevand og kondensat lagt sammen) på disse prøvetagningsdøgn har ligget på gennemsnitligt **547 m³/døgn**, men varierende fra 203 til 922 m³/døgn.

Idet virksomheden er i døgndrift minimum 6 dage om ugen, og ikke har væsentlige lukkeperioder (fx industriferie), regnes der med omtrentligt 365 dags årlig spildevandsproduktion. Det vil sige en omtrentlig årlig spildevandsproduktion på knap **200.000 m³/år** (547 m³/døgn * 365 døgn).

Foranstaltninger til for-rensning

For nuværende passerer processpildevandet en tromlesi/rotasive (2mm) og en fedtudskiller før afledning til offentlig kloakledning i Havnevej. Fedtudskilleren er etableret for år tilbage, og dimensioneringsgrundlaget er ikke længere kendt.

Der er pt ikke rensning på kondensat-spildevandet, som for nuværende ledes direkte til procestank på Løgstør Renseanlæg, og betegnes som renseanlægget "Indløb 2" – altså udenom den offentlige kloakledning i Havnevej.

Spildevandets indholdsstoffer og koncentrationer

Jævnfør bilag 1 har den gennemsnitlige belastning været 16.210 **PE/år (BI5-baseret)** fra processpildevand og 1.312 PE/år fra kondensat set ud fra virksomhedens egenkontrolprøver i 2024 og januar-september 2025.

BI5-koncentrationen samlet for kondensat og processpildevand har ligget mellem 1.400 og 5.300 mg/l (gns. 2947 mg/l) på prøvetagningsdøgnene.

COD/BI5-forholdet i 2024-25 har ligget i intervallet 0,9 – 3,0 for processpildevand og 1,5 – 3,0 for kondensatet.

Koncentrationen af **suspenderet stof** har gennemsnitligt været på 821 mg/l for processpildevandet og 38 mg/l for kondensatet.

Koncentrationen af **olie/fedt** i processpildevandet har ligget under 220 mg/l på nær i én måling og med et gennemsnit på 107 mg/l. Fedt-koncentrationen i kondensatet har gennemsnitligt været på 40 mg/l.

Koncentrationen af **Total-N** har gennemsnitligt været på 402 mg/l for processpildevand og 512 mg/l for kondensatet, mens **NH4-kvælstofdelen** gennemsnitligt har været 304 og 449 mg/l.

Koncentrationen af **Total-P** har i gennemsnit været på 25 mg/l for processpildevandet og 32 mg/l for kondensatet.

Chlorid-koncentrationen har ligget under 400 mg/l i processpildevandet og under 25 mg/l i kondensatet.

Nitrifikationshæmning for kondensatet har ligget på 67 – 100% (gns. 84%) og for processpildevandet på <10 – 100 % (gns. 41, oftest under 50%).

Koncentrationen af **trimethylamin** har ligget gennemsnitligt på 31 mg/l for processpildevandet (0,10 mg/l og 73,0 mg/l) og på 47 for kondensatet (2,7 og 97 mg/l). Med de tilhørende afledte spildevandsmængder har det i gennemsnit betydet afledning af trimethylamin på 16,1 kg/døgn og 3,1 kg/døgn i 2024-2025. Methylaminerne dannes først og fremmest ved nedbrydning af proteiner i råvarerne.

Rengøringsmidler

Ud over rengøring i produktionslokaler og indleveringshaller, har virksomheden vaskehal, hvor lastbiler vaskes på grund af hygiejnekrav, inden de forlader virksomheden efter leverancer af materiale til produktionen. Lastbilernes tanke vaskes indvendigt med desinficerende og rengørende midler, og lastbilerne spules udvendigt.

De anvendte rengøringsmidlers datablade er udleveret til Vesthimmerlands Kommune ifm. udarbejdelse af denne tilladelse. Der benyttes 18 midler oplistet i bilag 2 og 3.

Virksomhedens ønske

Kommunen varslede skriftligt 14. juli 2025, at Farmfoods tilslutningstilladelse skulle revurderes i henhold til IE-Direktivets regler, og efterspurgte oplysninger og bemærkninger fra Farmfood. Virksomheden har med mail af 28. august 2025 fremsendt oplæg til fremtidige grænseværdier, hvilket blev gentaget mundtligt på møde på virksomheden 20. oktober 2025.

Farmfood har desuden ønsket at kunne lede kondensat sammen med øvrigt produktionsspildevand efter for-rensning, og har forudsat dette i den teknisk-økonomiske redegørelse for mulighed for at nedbringe belastningen i spildevandet.

Opsummeret ønsker virksomheden at:

- Sammenblanding af kondensat og øvrigt processpildevand
- Absolut krav [på 5.000 kg BI5/døgn] holdes uændret.
- Grænser for årsgennemsnit sættes til 850 kg total-N/døgn, 5.800 kg COD/døgn og 3.650 kg BI5/døgn
- Absolut krav til flow øges til 1.100 m³/døgn.
- Krav til middelværdi ændres fra mg/L til kg/d.
- Krav til NH₄-N blive fjernet.
- Som gennemsnit over året ønskes desuden at kunne afledes 219 kg fedt/døgn, 1.400 kg suspenderet stof/døgn, og 44 kg total-P/døgn.

Virksomhedens ønske betyder, at der ville kunne afledes 401.500 m³/år, med et BI5-indhold svarende til 1.332.250 kg BI5/år (3.650 *365). Dette svarer til 60.833 PE/år¹³. Benyttes den ønskede kvælstof-mængde svarer det til 70.511 PE/år.

Virksomhedens ønskede afledningsniveau vurderer Vesthimmerlands Kommune som urealistisk både i forhold til virksomhedens reelle udledning, manglende konkrete udvidelsesønsker, og det offentlige renseanlægs kapacitet. Denne tilladelse kan derfor betragtes som et afslag på ønsket, truffet efter §30 i Miljøbeskyttelsesloven (revurdering ved påbud). I de forskellige afsnit i det efterfølgende kapitel "Spildevandsteknisk Vurdering" uddybes kommunens vurdering af virksomhedens ønsker og begrundelser for afslag, samt tilladelsens krav.

Virksomhedens bemærkninger til udkast og kommunens vurdering

Et udkast til tilladelse blev sendt til virksomheden 5. marts – 7. april 2026. Virksomheden kom med bemærkninger til dette via brev fra advokatfirmaet Holst Advokater dateret 07. april 2026 (bilag 6).

I bemærkningerne indvendes overordnet, at tilladelsen udgør en væsentlig skærpelse, som ikke sker på tilstrækkeligt oplyst grundlag, og uden iagttagelse af forvaltningsrettens proportionalitetsprincip.

Til disse overordnede bemærkninger vurderer Vesthimmerlands Kommune, at der rigtignok er tale om væsentlig skærpelse i forhold til tidligere tilladelse, men i forhold til virksomhedens faktiske spildevandsafledning er ændringerne mindre, jævnfør kapitlet "Spildevandsteknisk Beskrivelse". Det har således netop været en bevidst proces i revurderingen at tilpasse tilladelsen til faktisk behov i tillæg til at vurdere og indføre de obligatoriske BAT-krav fra SA-BREFen.

Kommunen er uenig i, at sagens grundlag ikke er tilstrækkeligt oplyst, og at der ikke er foretaget tilstrækkelig proportionalitetsafvejning. Virksomheden har i den langvarige dialog med kommunen, siden problemerne i sommeren 2023, selv afgivet oplysninger særligt i form af teknisk-økonomisk redegørelse, og afgivet yderligere oplysninger på tilsyn, mails og møder. På møde på virksomheden 20. oktober 2025 ønskede virksomheden ikke at uddybe sin teknisk-økonomiske redegørelse yderligere, og udtalte i stedet ønske om at kommunen påbød grænseværdier, førend virksomheden ønskede at inddrage yderligere rådgivning om detailprojektering af renseløsninger.

---

¹³ PE er forkortelsen for en personækvivalent, som er en måleenhed, som refererer til den mængde spildevand, som en voksen person bidrager med pr tidsenhed. 1 PE kan opgøres som: 21,9 kg Org. Stof/år (målt som BI5), og 4,4 kg tot-N/år, og 0,72 kg tot-P/år, jævnfør Bek nr. 1446 af 27/11/2025.

Kommunen har for selv at uddybe virksomhedens oplysninger, og som støtte for egne vurderinger, indhentet notat fra Rambøll (bilag 5). Dette både i forhold til vurdering af de af virksomheden skitserede renseløsninger, og i forhold til proportionaliteten i at påbyde disse. Kommunen har derfor ikke fundet grundlag for at ændre grundlæggende på tilladelsen på baggrund af virksomhedens hørings svar.

I det følgende behandles virksomhedens specifikke bemærkninger fra høringsbrevet (bilag 6).

Ad brevets afsnit 1.

Virksomheden opridser det retlige udgangspunkt for at revurdere en tilslutningstilladelse. Kommunen er enig i, at §30 stk. 1 i Miljøbeskyttelsesloven giver hjemmel til at revurdere en tilslutningstilladelse og påbyde nødvendige forbedringer eller fornyelser af en virksomheds spildevandsanlæg, hvis det fungerer miljømæssigt uforsvarligt eller ikke lever op til Miljøbeskyttelseslovens formålsbestemmelse i §1 (forebygge forurening, begrænse spild af ressourcer, fremme renere teknologi og genanvendelse af affaldsressourcer), under hensyntagen til lovens §3 (anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)). Kommunen er også enig i, at der i denne proces skal iagttages de forvaltningsretlige principper om partshøring, sagsoplysning og proportionalitetsafvejning mv. Kommunen har netop inddraget alle disse elementer i sin sagsbehandling. Se kapitlet "Spildevandsteknisk Vurdering". Kommunen vurderer dog, at virksomheden glemmer den bundne opgave, der ligger i at en virksomheds tilslutningstilladelse skal revurderes, når EU-kommissionen udgiver en BREF som omfatter virksomheden.

Ad brevets afsnit 2.

Kommunen er enig i, at der i revurderingen er indført en række nye krav og skærper af tidligere krav. Dette er indført både ud fra ønsket om at undgå de problemer, der tidligere har været med virksomhedens spildevand, og ud fra branchens BAT-krav (som findes i SA-BREFen som gælder obligatorisk for virksomheden), samt ud fra de løsninger, der er skitseret i virksomheden teknisk-økonomiske redegørelse. Begrundelsen for de forskellige vilkår, samt oplysningsgrundlaget, er givet i tilladelsens kapitlerne "Spildevandsteknisk Vurdering" og "Spildevandsteknisk Beskrivelse".

Virksomheden påpeger, at der i egenkontrollen er indført nye parametre og tilhørende grænseværdier: Chlorid, EDTA, AOX, Butylalkohol, LAS og COD/BI5-forholdet, hvilket efter virksomhedens vurdering vil øge risikoen for overskridelser. Særligt vurderer virksomheden, at grænseværdierne for nitrifikationshæmning og suspenderet stof vil nødvendiggøre etablering af yderligere renses trin i forhold til virksomheden eksisterende rensning (rotasive og fedtudskiller på visse delstrømme).

Kommunen er helt enig i, at der med al sandsynlighed skal etableres bedre rensning af spildevandet, eller ændringer i produktionen der tilbageholder produkt fra kloakken, for at virksomheden kontinuerligt kan holde sig under de fastsatte grænseværdier. Løsningerne skal også indføres, for at virksomheden vil leve op til krav om BAT i SA-BREFen. Det har været sigtet med kommunens påbud om teknisk-økonomisk redegørelse for forbedret rensning, at virksomheden skulle klarlægge, hvilke løsninger der kunne nedbringe belastningen i spildevandet og med hvilke omkostninger. Ud fra virksomhedens redegørelse (opsummeret af virksomheden i bilag 4), viden om rensning på virksomheder med lignende spildevand, sammenholdt med EU's BAT-krav (SA-BREFen), har kommunen vurderet proportionaliteten i de påkrævede grænseværdier og parametre (Se kommunens begrundelser og vurderinger i kapitlet "Spildevandsteknisk Vurdering"). Kommunen har på baggrund af virksomhedens høringssvar genovervejet, om visse parametre og grænseværdier kunne udelades, men har ikke fundet anledning til ændringer, på nær at monitorering for AOX accepteres på kvartalsbasis i stedet for månedligt (halvmånedligt frem til udligning af flow er etableret). Se her om i senere afsnit.

Ad brevets afsnit 3.

Virksomheden mener ikke, at proportionalitetsprincippet er anvendt i sagsbehandlingen. I bemærkningerne anføres dog ikke, hvilke af oplysningerne i virksomhedens teknisk-økonomiske redegørelse, som skulle være forkerte, og dermed hvilke vurderinger i Rambølls proportionalitetsnotat og kommunens egne vurderinger, der skulle være forkerte. Det af virksomheden skitserede scenarie 2 (se bilag 4), som efter kommunens og Rambølls vurdering sikrer, at virksomheden lever op til BAT, medfører samtidig en besparelse i særbidrag, der vil kunne dække hvis ikke alle så en stor del af anlægsudgifterne. Virksomheden har ikke i sit høringssvar eller tidligere i den langvarige dialog mellem virksomhed og kommune fremlagt alternative, billigere løsninger, der lever op til BAT-kravene.

Kommunen er således enig i, at BAT-kravene skal indføres med respekt for proportionalitetsprincippet, men på den måde, at BAT-kravene skal imødekommes, *medmindre* det er uproportionelt at efterleve kravene. Dette er grundlaget for at kommunen tager sigte på at virksomheden skal etablere scenarie 2 i deres teknisk-økonomiske redegørelse, mens scenarie 3 vurderes uforholdsmæssigt omkostningstung i forhold til mer-effekten miljømæssigt. Se kapitlet "Spildevandsteknisk Vurdering". Det skal også understreges, at kommunen ikke har indført krav om, at den specifikke løsningskombination skitseret i scenarie 2 skal etableres, men at der skal etableres løsninger, der tilsammen opnår samme tilsigtede effekt (dvs. overholde grænseværdierne for de relevante spildevandsparametre).

Ad brevets afsnit 4.1.

Indledningsvis anfører virksomheden, at kommunen har anvendt IE-direktiv 2024/1785 forkert. Virksomheden mener, at implementeringen først skal ske efter 1. juni 2026, mens anlæg omfattet af BREF'er fra før juli 2026 fortsætter med at være reguleret af det tidligere IE-direktiv 2010/75/EU. Yderligere anfører virksomheden, at kun Miljøstyrelsen har kompetence til at fastsætte BAT-AEPL-værdier, og at disse ikke er juridisk bindende.

I forhold til om BAT-AEPL'er er juridisk bindende for virksomheder omfattet af en BREF fra 2023 (altså før juli 2026), har kommunen forhørt sig med Rambøll, idet Rambøll forholdt sig til det nye IE-direktiv i sit proportionalitetsnotat (bilag 5). Rambøll har udfærdiget et notat (bilag 7), hvor de vurderer, at visse af det nye direktivs regler rigtignok først indføres obligatorisk for virksomheder der efter juli 2026 omfattes af en ny BREF. Men en myndighed kan og bør stadig på nuværende tidspunkt (via BREF'er fra før juli 2026) fastsætte vilkår om ressource- og energiforbrug, affaldsgenerering og lignende, på et konkret vurderet grundlag. Vesthimmerlands Kommune er af den samme mening, men har indført krav til specifikt vandforbrug (m^3 pr ton råmateriale) på 1,3, som ligger højere end virksomhedens nuværende miljøpræstation. Dette ligger indenfor BAT-AEPLens interval, men tættere på den høje ende på 1,55 den nedre ende på 0,2. Det er kommunens konkrete vurdering, at virksomheden kan leve op til denne miljøpræstation også hvis de ønsker at vækste, ved anvendelsen af BAT og indenfor omkostninger, der er proportionelle med miljøeffekten. Se senere afsnit om BAT. Dermed har kommunen ikke blindt anvendt BAT-AEPLens nedre krav, men har indført et miljøpræstationsniveau ud fra hvad virksomheden konkret formår og øget den en smule.

I forhold til om kun Miljøstyrelsen kan fastsætte BAT-AEPL'er, vurderer Vesthimmerlands Kommune, at kommunen som spildevandsmyndighed har hjemlen til at stille krav i forhold til spildevandsgenerering, men ikke i forhold til øvrige miljøforhold, som er miljøstyrelsens ressortområde på virksomheder, der har Miljøstyrelsen som godkendelsesmyndighed.

Ad brevets afsnit 4.2

Virksomheden anfører, at målekravene i BAT 7 for BOD, TN, TP, TSS og COD (eller TOC) kun gælder for direkte udledning. Dette er kommunen for så vidt enig i. Krav om måling af disse parametre er videreført fra virksomhedens tidligere tilladelser og således ikke på baggrund af EU's BAT-krav. Parametrene er kendt for virksomheden fra deres eksisterende egenkontrol, og de anbefales da også generelt som krav i Miljøstyrelsens vejledning¹⁴ på området. Dette fremgik allerede i kommunens udkast til tilladelsen i afsnit "Spildevandsmængder og sammensætning", men fremgik ikke så klart i afsnittet om gennemgang af BAT-kravene. Kommunen har derfor på baggrund af virksomhedens bemærkning uddybet dette bedre.

---

¹⁴ Miljøstyrelsens Tilslutningsvejledning nr. 77, august 2025.

Virksomheden anfører også, at målekravet for AOX kun gælder kvartalsvis monitoring ifølge BAT 7, mens kommunen har indført flowproportionelle døgnprøver.

Indledningsvis må kommunen konstatere, at virksomheden har misforstået, hvad der menes med døgnprøver. Der er tale om, at *når* der skal tages en prøve, skal den tages over et døgn. Der er ikke tale om, at der skal tages en prøve *hvert* døgn. Kommunen kræver prøver to gange i måneden frem til udligning af flow er etableret, og derefter en gang om måneden.

Virksomheden har dog ret i, at BAT 7 kun kræver, at AOX måles kvartalsvis. Kommunen har derfor på baggrund af virksomhedens bemærkning nu overvejet, og medgivet, at AOX kan måles kvartalsvis og ikke månedligt.

Ad brevets afsnit 4.3

Virksomheden indvender, at der ikke er taget hensyn til hvad de kalder "anvendelsesbegrænsninger" i indførelse af BAT 13. BAT 13 kræver at virksomheden har en passende bufferkapacitet til opsamling af spildevand.

Kommunen er ikke enig i, at det er en generel anvendelsesbegrænsning når det i BAT 13 med fodnote nævnes, at eksisterende virksomheder kan have visse problemer med at leve op til kravet for eksempel på grund af pladsmangel. Der er med dette ikke tale om, at eksisterende virksomheder er undtaget fra kravet, men at der skal tages hensyn til eksisterende virksomheder i indførelse af kravet. Da virksomheden selv i sin teknisk-økonomiske redegørelse for forbedret spildevandsrensning har inddraget et buffer/udlignings-trin i alle tre scenarier, må kommunen forvente, at det praktisk er muligt for virksomheden at udligne spildevandsafledningen. Samtidig er denne udligning en af de største ønsker fra forsyningsselskabets side, når de vurderer, hvordan virksomhedens spildevand bliver mere håndterbart hos dem. Derfor er BAT 13s krav om buffer/udligning indført.

Ad brevets afsnit 4.4.

Virksomheden indvender, at BAT14 kun gælder for virksomheder med direkte udledning til recipient. Dette er ikke kommunens vurdering, og kommunen har også forhørt sig hos Rambøll, som har udfærdiget et notat om blandt andet dette (bilag 7). Det er på den baggrund kommunens vurdering, at BAT14s liste over passende renseteknikker gælder for både afledning til kloak og direkte udledning til recipient, mens de tilhørende tabeller over grænseværdier (tabel 1.1 og 1.2 i BREFen) gælder henholdsvis direkte udledning og afledning til kloak.

Ad brevets afsnit 4.5

Virksomheden mener, at vilkår om miljøledelse kun kan fastsættes af Miljøstyrelsen, som er godkendelsesmyndighed på virksomheden.

Kommunen er enig i, at Miljøstyrelsen og ikke kommunen er godkendelsesmyndighed, og at de overordnede krav om miljøledelse (BAT 1- 4) skal fastsættes af Miljøstyrelsen i virksomhedens miljøgodkendelse. Miljøstyrelsen er dog ikke spildevandsmyndighed,

og det følger derfor naturligt, at kommunen som sådan fastsætter de spildevandsrelaterede miljøledelseskrav.

Ad brevets afsnit 5

Virksomheden anfører overordnet, at afgørelsen ikke er tilstrækkeligt begrundet. Dette er kommunen ikke enig i. Blandt andet anføres det specifikt, at kommunen ikke har begrundet hvert enkelt vilkår for sig.

Vesthimmerlands Kommune er uenig i, at der ikke er givet tilstrækkelige begrundelser for afgørelsen som helhed og de enkelte vilkår. Forvaltningsrettens grundprincipper og miljølovgivningen stiller krav om at de hovedhensyn, der ligger til grund for en afgørelse, skal angives af myndigheden. Der er efter kommunens vurdering hverken lovfæstede krav om eller klagenævnspraksis for, at hvert enkelt vilkår skal udspecificeres for sig med hver sin begrundelse.

Da virksomheden har anført, at vilkår om egenkontrol, grænseværdier og udligning af spildevandsflow er særligt byrdefulde for dem, har kommunen gennemgået sine begrundelser for vilkårene for at sikre, at særligt disse vilkår er begrundede. Dette mener kommunen er tilfældet. Se kapitlet "Spildevandsteknisk Begrundelse".

Spildevandsteknisk Vurdering

Der er tale om en eksisterende virksomhed, hvis tilslutningstilladelse fra 2015 og påbud om ændrede vilkår fra 2021 nu revurderes. Revurderingen sker som følge af EU's IE-direktivs krav om revurdering og implementering af BAT indenfor 4 år fra offentliggørelsen af SA-BREFen 18. december 2023. Revurderingen er samtidig afslutningen på et længere sagsforløb, som startede da virksomhedens spildevand i sommeren 2023 gav store problemer på Løgstør Renseanlæg.

Vesthimmerlands Kommune har i sin vurdering af spildevandet og fastsættelsen af krav taget hensyn til SA-BREFens bindende krav til BAT for denne type virksomheder, og til spildevandets mængde og indholdsstoffer, og disses betydning for kloaksystemet, renseanlæggets processer, slam og personale, og for de vandområder, der efterfølgende modtager det rensede spildevand.

Vurderingerne baseres på retningslinjer i Miljøstyrelsens tilslutningsvejledning¹⁵ og Vesthimmerland Forsynings erfaringer med håndtering af virksomhedens spildevand, og virksomhedens teknisk-økonomiske redegørelse for muligheden for rensning, samt den løbende dialog med virksomheden.

---

¹⁵ Miljøstyrelsens vejledning nr 77, august 2025, om "Tilslutning af industrispildevand til spildevandsforsyningsselskabernes spildevandsanlæg."

Kravene i tilladelsen er fastsat under hensyntagen til virksomhedens tekniske og økonomiske muligheder for at mindske uønskede stoffer i spildevandet ved at bruge de bedste tilgængelige teknikker og udstyr, herunder reduktion, substitution og lokal rensning.

I det følgende uddybes vurderingerne.

Virksomhedens Teknisk-økonomiske redegørelse

I sommeren 2023 havde Farmfood en afledning af spildevand, der skabte store problemer på Løgstør Renseanlæg, særligt på grund af den høje belastning med organisk stof og næringsstoffer. 14. september 2023 var Vesthimmerlands Kommune på tilsyn og i efterfølgende tilsynsnotat af 20. september 2023 anmodede kommunen Farmfood om oplysninger om spildevandet og redegørelse for muligheder for at mindske stofbelastningen.

Farmfood fik af firmaet Lobster ApS udarbejdet et notat "Opfølgning på tilsynsnotat fra Vesthimmerlands Kommune" og "Farmfood – produktion og håndtering af spildevand". I samme periode fik Vesthimmerland Forsyning af konsulentfirmaet NIRAS AS udarbejdet notatet "Løgstør Renseanlæg – Redegørelse for overbelastning og hæmning". Vesthimmerlands Kommune fik af konsulentfirmaet Rambøll AS vurderet disse notater.

På baggrund af ovenstående notater og et møde mellem Vesthimmerlands Kommune og Farmfood den 8. november 2023, fik Farmfood af Lobster udarbejdet en supplerende teknisk-økonomisk redegørelse for mulige rensetiltag: "Farmfood – teknisk og økonomisk redegørelse - version 2" dateret 17. januar 2024. Vesthimmerlands Kommune fik af Rambøll vurderet redegørelsen i notat af 24. januar 2024.

Samtlige notater, redegørelser og tilhørende vurderinger indikerer, at der kan være uenighed om det eksakte dimensioneringsgrundlag og de opnåelige rensegrader. Der er dog enighed om de mulige renseteknikker, idet disse er kendte og afprøvede.

På møde 22. april 2025 præsenterede Farmfood den PowerPoint-oversigt over mulige renseløsninger og disses omkostninger, som fremgår af bilag 4. På møde den 20. oktober 2025 mellem Farmfood, Vesthimmerlands Kommune og Rambøll tilkendegav Farmfood, at løsningsforslagene er groft opstillet, og at det fra deres ståsted ikke giver mening at bekoste detailprojekteringer af renseløsninger og omkostning/besparelse, før Vesthimmerlands Kommune utvetydigt meddeler grænseværdier.

Vesthimmerlands Kommune har som supplement til sin egen vurdering fået Rambølls vurdering af proportionaliteten i de forskellige rensetrin i præsentationen (bilag 5).

Vesthimmerlands Kommune har foretaget en vurdering baseret på virksomhedens teknisk-økonomiske redegørelse og Rambølls notat, samt spildevandssagen i sin helhed, herunder tidligere problemer. Derudover har kommunen sammenlignet med generel viden om renseteknikker anvendt på andre virksomheder med lignende organisk belastet spildevand (for eksempel Biomega i Hirtshals, Scandic Food i Tårs og BHJ i Løkken før nedskaleret produktion).

Vesthimmerlands Kommune vurderer, at de af virksomheden opstillede scenarier (se opsummering i bilag 4) for forbedret spildevandsrensning bygger på velkendte teknikker. Således genkender Rambøll disse, og det er teknikker, der efter kommunens viden anvendes eller er blevet anvendt på de ovenfor nævnte lignende virksomheder. Selvom Farmfoods redegørelse for økonomien bag hvert af deres opstillede scenarier kun er overordnet og ufuldstændig, vurderer kommunen, at der samlet set er tilstrækkeligt grundlag for at afveje proportionaliteten, når det samtidig iagttages, at der i henhold til SA-BREFen *skal* kræves passende renseteknik-kombination (jævnfør BAT 14, se senere afsnit om "Anvendelse af BAT").

Vesthimmerlands Kommune vurderer, at scenarie 1 i virksomhedens redegørelse ikke lever op til BAT, og at scenarie 3 overimplementerer BAT-kravet i en dansk kontekst, hvor offentlige renseanlæg udfører slut-rensning inden udledning til recipient. Scenarie 2 anvender derimod en kombination af renseteknikker, som kommunen vurderer, vil forbedre spildevandsrensningen inden for rammerne af hvad der er proportionelt at pålægge virksomheder i branchen i Danmark. Derfor har kommunen fastsat krav i denne tilladelse, som vurderes at kunne opnås ved anvendelsen af teknikkerne i scenarie 2, men sådan at der er metodevalgfrihed til med detailprojektering at finde den billigste og mest praktiske kombination.

Det skal understreges, at det er alle de vurderinger og begrundelser, der er nærmere angives i hele kapitlet "Spildevandsteknisk Vurdering", der tilsammen gør, at kommunen træffer sin afgørelse.

Anvendelse af BAT

Miljølovgivningen indeholder et generelt krav om, at virksomheders emissioner, herunder spildevand der afledes til offentlig kloak, skal håndteres ved kilden og søges begrænset mest muligt, ved anvendelse af bedste tilgængelig teknik (BAT).¹⁶

BAT betyder, at spildevandsafledningen, herunder organisk stof, næringsstoffer, og miljø- og sundhedsskadelige stoffer, skal reduceres mest muligt ved kilden (substitution, ændring af arbejdsgange, opsamling, rensning, mv.). Den optimale

---

¹⁶ Kapitel 4 og særligt Afsnit 4.1.2 "Grundlag for påbud" i Tilslutningsvejledningen (Vejledning nr. 77, 2025).

løsning for den specifikke lokalitet findes gennem en teknisk, økonomisk og miljømæssig vurdering.

For Farmfood gælder der derudover mere specifikke BAT-krav, idet virksomheden er omfattet af IE-Direktivet, hvor SA-BREFens BAT-konklusioner gøres bindende for virksomheder i brancherne slagterier og forarbejdning af animalske biprodukter og affald.

De fleste af BREFens BAT-konklusioner skal vurderes af Miljøstyrelsen i forbindelse med revurdering af virksomhedens miljøgodkendelse, men BAT-konklusioner der er relevant for spildevand afledt til offentligt renseanlæg vurderes af Vesthimmerlands Kommune.

BAT-tabel 1.9 fastsætter det acceptable miljøpræstationsniveau (BAT-AEPL) for specifik udledning af spildevand fra forarbejdning af animalske biprodukter til at være 0,2-1,55 m³ spildevand pr tons råvaremateriale. Det reviderede IE Direktiv¹⁷ fra april 2024 præciserer, at myndigheder ved fastsættelse af emissionsgrænser skal tage udgangspunkt i det laveste opnåelige emissionsniveau. Det vil sige, at myndigheden ikke må tage udgangspunkt i intervallers høje ende.

På baggrund af virksomhedens bemærkninger til et udkast til tilladelsen (se tidligere afsnit "Virksomhedens bemærkninger til udkast og kommunens vurdering"), er dette afsnit om BAT-tabel 1.9 uddybet i forhold til udkastet:

Overgangsbestemmelserne i IE direktiv 2024/1785 gør dog, at BAT-AEPLer for virksomheder omfattet af BREFer fra før 01.06.2026 ikke kan indføres direkte uden en konkret vurdering. Myndigheden skal dog stadig på et konkret grundlag for den enkelte virksomhed vurdere, hvilket miljøpræstationsniveau, der skal fastsættes.

Fastsættelsen skal også indfri det nye direktivs mål om bedst mulig miljøbeskyttelse. Se også bilag 7.

Vesthimmerlands Kommune har foretaget følgende konkrete vurdering i fastsættelsen a præstationsniveau for vandforbrug:

Virksomheden har i gennemsnit i 2024-25 udledt 547 m³/døgnet svarende til 199.655 m³/år. Virksomheden har i 2024-25 modtaget gennemsnitligt 162.171 tons råvarer/år. Dette giver et miljøpræstationsniveau på 1,23 m³ spildevand pr råvareforbrug.

Vesthimmerlands Kommune konstaterer, at disse 1,23 er langt fra BAT-AEPLens lave ende på 0,2, men dog under BAT-AEPLens høje ende på 1,55. I og med at virksomheden udtrykker et generelt ønske om at kunne vækste, uden dog at fremlægge konkrete planer, og grundet strenge hygiejnekrav til virksomheden med

---

¹⁷ Direktivet for industrielle emissioner (IED)

større mængder af rengøringsvand til følge, vurderer Vesthimmerlands Kommune, at det kan blive vanskeligt for virksomheden at opnå væsentlig forbedring i relativ miljøpræstation (idet det kræver vandbesparelser). Derfor fastsættes virksomhedens miljøpræstation på vandforbrug til 1,3 m³/tons som krav. Hvis virksomheden ønsker at vækste, vil der være plads til en mindre stigning af vandforbruget, for at realisere vækstønsket indenfor det fastsatte miljøpræstationsniveau.

BAT 5 fastsætter, at centrale procesparametre i virksomhedens spildevandsstrømme skal overvåges (f.eks. løbende overvågning af spildevandsstrømme, pH og temperatur) på centrale steder (f.eks. ved indløbet og/eller udløbet ved spildevandsforbehandlingen eller det sted, hvor spildevandet forlader anlægget). Da der i denne tilladelse stilles krav om en udligningstank eller en anden foranstaltning til udligning af afledning af processpildevandet over alle ugens 7 dage, og da der kræves renseløsninger som skal sikre, at grænseværdierne i tabel 1 kan overholdes, vurderer Vesthimmerlands Kommune, at det er tilstrækkeligt i myndighedssammenhæng at kræve logning af spildevandsflow og pH ved afledning fra udligningstanken. Det vurderes dog, at virksomheden selv har en interesse i at logge pH og temperatur flere steder, alt efter hvilke renseløsninger, der er nødvendige for virksomheden at etablere for at overholde grænseværdierne. Vesthimmerlands Kommune stiller ikke krav om specifikke løsninger, og stiller derfor heller ikke specifikke krav til, hvor der skal logges hvilke parametre.

Virksomheden udtrykte da også på møde 20.oktober 2025 ønske om, at kommunen først stillede specifikke grænseværdier, sådan at virksomheden efterfølgende kunne bede rådgivere designe specifikke løsninger.

BAT 6 fastsætter, at det årlige vandforbrug og den årlige mængde spildevand på anlægsniveau skal kontrolleres, fortrinsvis ved en overvågning der består af direkte målinger. Derfor stiller Vesthimmerlands Kommune vilkår om at spildevandsflow og pH logges ved afledning til offentlig kloak (vilkår 25).

BAT 7 fastsætter monitoringsparametre og frekvenser for spildevandsafledningen. BATen kræver, at der monitoreres ugentligt for COD (eller TOC), total-N, Total-P, Suspenderet stof, og månedligt for BOD (eller BI5), men at parametrene kun kræves overvåget ved direkte udledning af spildevand til recipient. Frekvensen kan også sættes ned til månedligt for alle parametre, hvis afledningen dokumenteres tilstrækkeligt stabil/jævn. Vesthimmerlands Kommune har videreført disse parametre i virksomhedens egenkontrolprogram fra tidligere tilladelse, og med månedlige prøver (vilkår 51), jævnfør nærmere begrundelse i senere afsnit "Indholdsstoffer".

BATen kræver også kvartalsvis monitoring af AOX (adsorberbare organisk bundne halogener), hvis denne parameter er relevant i forhold til virksomhedens råmaterialer. Virksomheden anvender Natriumhypoklorit i rengøringen, og dette middel kan danne organiske klorforbindelser ved reaktionen med organisk stof så som proteiner, fedtstof

og aminosyrer. Vesthimmerlands Kommune vurderer derfor, at denne parameter er relevant at kræve monitoreret i Farmfoods tilfælde (vilkår 51). Se også senere afsnit om Natriumhypoklorit (og A-stoffer).

BAT 10 fastsætter at vandforbrug og spildevandsmængde skal reduceres ved anvendelse af både a) vandforvaltningsplan + vandaudit og b) adskillelse af spildevandsstrømme, og derudover en passende kombination af vandgenbrug, flowoptimering, anvendelse af dyser/slanger, rengøring ved kemisk rensning, højtryksrensning, CIP-anlæg, lavtryksskum/gelrensning, udstyrsdesign, procesområdedesign og hurtig udstyrsrengøring efter brug. Vesthimmerlands Kommune har derfor stillet vilkår om vandforvaltningsplan og vandaudit, og vurderer derudover, at virksomheden anvender en passende kombination af de øvrige teknikker beskrevet i BAT14. Herunder er spildevand og overfladevand anskilt på ejendommen, og sanitært spildevand er adskilt fra processpildevand.

BAT 11 fastsætter, at brugen af skadelige stoffer til rengøring/desinfektion skal reduceres ved at kombinere passende valg af kemikalier, CIP-anlæg, kemisk rensning og optimeret design af udstyr og procesområder. Vesthimmerlands Kommune vurderer, at virksomheden lever op til BAT. I forhold til passende valg af kemikalier vurderer kommunen, at virksomheder underlagt strenge hygiejnekrav kun vanskeligt kan erstatte kemikalier med A- og B-stoffer med kemikalier udelukkende med C-stoffer. Der udvikles dog løbende nye kemikalier og rengøringsprodukter, så for at sikre, at virksomheden løbende undersøger muligheder, stilles vilkår om, at virksomheden løbende skal vurdere sine rengøringsmidlers indhold af A, B og C-stoffer, opgøre forbruget i årsrapporten, og redegøre for overvejelser og undersøgelser om udskiftning til mindre miljøskadelige midler.

BAT 13 fastsætter, at der skal være en passende bufferkapacitet til opsamling af spildevand, og at buffertanken typisk skal være stor nok til at rumme flere timers spidsbelastning i spildevandsafledningen, samt at afledningen fra buffertanken først kan ske, når der er truffet passende foranstaltninger så som overvågning og behandling af spildevandet. Vesthimmerlands Kommune stiller derfor vilkår om en udligningstank, der skal udligne afledningen af spildevand. Der stilles desuden vilkår om opsamlingsmulighed ved tanke i tilfælde af lækage eller spild. Dette vilkår kan opfyldes ved etablering af tankgård, dobbeltvæggede tanke, eller nødtank.

BAT 14 kræve at spildevandet renses ved en passende kombination af teknikkerne nedenfor:

Indledende, primær og generel spildevandsbehandling

- a. *Udligning*
- b. *Neutralisering*
- c. *Fysisk separation, fx sigter, sier, sandfang, fedtudskiller, olie separation, bundfældningstank*

*Tilslutningstilladelse
Farmfood A/S, Havnevej 73, 9670 Løgstør*

Fysisk-kemisk behandling

- d. Fældning*
- e. Kemisk oxidation (fx ozon)*

Sekundær behandling - Aerob og/eller anaerob behandling

- f. Aerob og/eller anaerob behandling (sekundær behandling), f.eks. aktiveret slamproces, aerob lagune, anaerob kontaktproces, membran-bioreaktor*

Kvælstoffjernelse

- g. Nitrifikation og/el denitrifikation*

Fosforjernelse

- h. Fældning*
- i. Biologisk fosforjernelse*
- j. Genvinding af fosfor som struvit*

Endelig fjernelse af faste stoffer

- k. Koagulering og flokkulering*
- l. Sedimentering*
- m. Filtrering (fx sandfilter, mikrofilter, ultrafilter, omvendt osmose)*
- n. Flotation*

Vesthimmerlands Kommune, Vesthimmerlands Forsyning (Løgstør Renseanlæg) og virksomheden har været i løbende dialog siden sommeren 2023. Dengang nødvendiggjorde en periode med store uregelmæssigheder i spildevandsafledningen fra virksomheden et påbud om teknisk-økonomisk redegørelse for muligheden for forbedret spildevandsrensning. Virksomhedens oplysninger om tekniske-økonomiske muligheder for rensning (opsummeret i bilag 4) har dermed kunnet tjene som virksomhedens redegørelse for muligheden for anvendelse af disse BAT-teknikker.

Vesthimmerlands Kommune vurderer på baggrund af indspil fra virksomheden (bilag 4), Løgstør Renseanlæg/Vesthimmerlands Forsyning, og kommunens rådgiver, Rambøll (bilag 5), samt sin egen vurdering af SA-BREFen, at Farmfood med sin fedtudskiller og rotasive i øjeblikket ikke lever op til EU's BAT-krav.

Det er kommunens vurdering, at der med en passende kombination af SA-BREFens BAT14-teknikker kan opnås en rensegrad, som gør, at virksomhedens belastning til stadighed kan holdes under halvdelen af Løgstør Renseanlægs godkendte kapacitet på 30.000 PE. Dette vurderes at være på niveau med scenarie 2 i virksomhedens teknisk-økonomiske redegørelse. Når dette opnås, er det kommunens vurdering, at virksomheden har anvendt den bedst tilgængelige teknologi i forhold til branchen, og i forhold til virksomhedens størrelse og økonomiske formåen.

Det er samtidig kommunens vurdering, at virksomheden ved passende udnyttelse af renseløsningerne kan skabe rum for ønsket vækst i produktionen, uden at øge belastningen af Løgstør Renseanlæg. Kommunen vurderer således, at tilslutningstilladelsens krav ikke afskærer virksomheden fra at vækste i fremtiden.

Miljøledelse

I SA-BREFens BAT 1-4 kræves, at virksomheden har miljøledelsessystem og til stadighed forbedrer sin samlede miljøpræstation. Dette krav reguleres først og fremmest gennem virksomhedens miljøgodkendelse hvor Miljøstyrelsen er myndigheden.

I forhold til specifikt spildevandsrelaterede dele af miljøledelsessystemet kræves vandforvaltningsplan (BAT 1 punkt xxii, med henvisning til BAT10), fortegnelse over ind- og output (BAT 2 iii, iv, vi), og et kemikalieforvaltningssystem (BAT 3 i, ii, iii).

Da krav om miljøledelsessystem reguleres af Miljøstyrelsen som overordnet miljømyndighed, sikrer Vesthimmerlands kommune sig blot, at relevante spildevandsrelaterede krav stilles i tilslutningstilladelsen. Der stilles derfor vilkår om driftsjournal, årsrapport, vandhåndteringsplan, løbende ABC-vurdering af kemikalier og løbende arbejder for om muligt at nedbringe forbruget af A- og B-stoffer eller forhindre disse i at nå afløb.

Foranstaltninger til for-rensning

Virksomheden leder i dag kondensat direkte til offentligt renseanlæg, mens processpildevand ledes gennem ældre rotasive med 2 mm huller og ældre fedtudskillere. Der er stor variation i time- og døgnspildevandsflow. Ved spild i produktionen kan produkt under forarbejdning godt nå at løbe til afløb før det bliver opdaget. Det offentlige renseanlæg er derfor udfordret af den ujævne belastning og forskellige peaks/utilsigtede afledninger.

Som beskrevet i forrige afsnit under BAT14, vurderer Vesthimmerlands Kommune, at virksomheden alene med 2mm-rotasive og fedtudskillere på en del af den samlede processpildevandsmængde ikke lever op til BAT. Der sættes derfor vilkår om, at virksomheden skal implementere for-rensning (vilkår 17-19), som gør at grænseværdierne i tabel 1 overholdes. I overensstemmelse med Miljøstyrelsens Tilslutningsvejlednings kapitel 4 kræver kommunen ikke specifikke løsninger, men fastsætter i stedet et emissionsniveau, som vurderes at kunne opnås indenfor en økonomisk og teknisk belastning af virksomheden, og som står mål med miljøeffekten, og som lever op til EU's bindende BAT-krav.

Der er indført vilkår for, hvordan eventuelle fedtudskillere skal dimensioneres, driftes, tømmes og vedligeholdes. Da virksomheden pt har en fedtudskiller, men det står virksomheden frit for at anvende den mest passende kombination af renseteknikker fra BAT14 til opnåelse af tilladelsens emissionsniveauer (grænseværdier), er der indføjet ordlyden "eventuelle fedtudskillere" i vilkårene, for at understrege, at disse vilkår

gælder *hvis* fedtudskillere indgår i virksomhedens valgte for-rensning af spildevandet i fremtiden.

Farmfood har ønsket at kunne lede kondensat sammen med øvrigt produktionsspildevand efter for-rensning, og har forudsat dette i den teknisk-økonomiske redegørelse for mulighed for at nedbringe belastningen i spildevandet. Dette tillader Vesthimmerlands Kommune hermed. Denne begunstiggelse meddeles efter §28 i Miljøbeskyttelsesloven modsat øvrige vilkår som påbydes som revurdering efter §30 i Miljøbeskyttelsesloven.

Spildevandets mængde og sammensætning

Mængde

Vesthimmerlands Kommune vurderer, at når tilladelsens mængdegrænser og emissionsniveauer (grænseværdier) overholdes, vil spildevandet fra virksomhed ligge indenfor kommunes Spildevandsplans rammer og fortsat kunne håndteres på Løgstør Renseanlæg. Der stilles vilkår om max-grænser for flow og årsafledning, samt maks. PE/år så renseanlæggets kapacitet ikke overskrides.

Indholdsstoffer

Organisk stof, suspenderet stof, N og P

Virksomhedens spildevand indeholder væsentlige mængder organisk stof, herunder også med indhold af kvælstof (N) og fosfor (P).

Vesthimmerlands Kommune har anvendt Tilslutningsvejledningen og særligt dennes afsnit 3.10.2, til vurderingen af spildevandet og fastsættelsen af vilkår relateret til den organiske belastning og næringsstofindhold.

Stor variation i belastning (døgn, uge eller sæson) kan jævnfør Tilslutningsvejledningen forårsage driftsproblemer på det offentlige renseanlæg. Renseanlæg med kvælstoffjernelse, som Løgstør Renseanlæg er, er særligt følsomme over for variationer i kvælstofbelastning, da denne belastning typisk er dimensionsgivende for anlæggene. Yderligere vil variationer i kulstof/kvælstof-forholdet for sådanne anlæg også kunne påvirke rensefunktionen. Derfor stiller Vesthimmerlands Kommune vilkår om udjævning/udligning af spildevandsflow og for-rensning, så stor variation undgås.

Der er fastsat monitoring for N, P, COD, BI5, nitrifikationshæmning, suspenderet stof og bundfald, samt olie/fedt, for at belyse spildevandets indhold bedst muligt. Dette er videreført fra tidligere tilladelse, samt i overensstemmelse med EU's BAT-krav og Miljøstyrelsens tilslutningsvejledning.

Hvis en for stor del af det organiske stof er svært-omsætteligt, skaber det problemer for renseanlægget. I overensstemmelse med tilslutningsvejledningen kræver Vesthimmerlands Kommune derfor, at forholdet mellem COD og BI5 forbliver under 3.

Vesthimmerlands kommune vurderer, jævnfør foregående afsnit om BAT og "Foranstaltninger til for-rensning", at flere renseforanstaltninger må etableres, før virksomheden lever op til BAT.

Derfor stiller Vesthimmerlands Kommune grænseværdier, vilkår om udligning af spildevandsflowet over alle ugens dage, og om max-grænser for afledte spildevandsmængder, som til sammen udgør et emissionsniveau, som må forventes at kunne opnås med en passende kombination af BAT14-renseteknikker indenfor en proportional omkostning for virksomheden. Disse grænser skal til sammen gøre, at spildevandet fra virksomheden fremadrettet holdes under 15.000 PE/årligt, svarende til halvdelen af det offentlige renseanlægs godkendte kapacitet.

Grænseværdierne er fremkommet ved følgende måde:

Organisk Stof (PE, BI5, COD)

BI5

Virksomheden har fremsat ønske om at kunne aflede maksimalt 1.332.250 kg BI5/år, tilsvarende 60.833 PE/år. De har dog i 2024-25 kun afledt omkring 16.825 PE/år baseret på BI5-resultater i deres egenkontrol (se bilag 1). Der er ikke forelagt konkrete udvidelsesplaner. Da virksomhedens ønske er det dobbelte af renseanlæggets godkendte kapacitet, kan ønsket på ingen måde imødekommes. Vesthimmerlands Kommune vurderer derimod, at virksomhedens manglende efterlevelse af BAT gør, at afledningen vil kunne reduceres betragteligt ved indførelse af renseteknologier, der lever op til EU's krav i BREFen, særligt BAT14 (se tidligere afsnit om BAT). Kommunen stiller derfor grænseværdi for BI5-afledningen tilsvarende 15.000 PE, som er halvdelen af Løgstør Renseanlægs godkendte kapacitet.

15.000 PE/år svarer til 328.500 kg BI5/år¹⁸. Ved en jævn afledning over alle årets 365 dage svarer det til 900 kg BI5/døgn. Da der kræves udjævnet afledning, har Vesthimmerlands Kommune fastsat denne døgn-BI5-mængde. Egenkontrollen består af flowproportionelle døgnprøvers koncentrationer (typisk resultat i mg/l), og døgnprøvernes BI5-koncentration og døgnspildevandsmængde vil tilsammen kunne bruges til udregning af den afledte døgn-BI5-mængde i kg/døgn.

COD

---

¹⁸ Jf. Spildevandsbekendtgørelse

Idet der stilles krav om at forholdet mellem let- og svært nedbrydeligt organisk stof skal være COD/BI5 < 3, betyder det, at hvis der maksimalt må afledes 900 kg BI5 i døgnet, så må der maksimalt afledes $3 \times 900 = 2700$ kg COD i døgnet. Vesthimmerlands kommune fastsætter derfor emissionsgrænsen til 2.700 kg COD/døgn.

Suspenderet stof

Virksomheden har ønsket at kunne aflede 1.400 kg suspenderet stof/døgn i 1.100 m³/døgn. Ved udjævnet flow over døgn og år svarer dette til 1.270 mg SS/l. Suspenderet stof har i virksomhedens samlede afledning ligget på gennemsnitligt 859 mg/l. Miljøstyrelsens vejledende grænseværdi er på 500 mg/l. Lige nu har virksomheden kun en rotasive med 2 mm huller, og diverse brønde og fedtudskillere. Vesthimmerlands Kommune vurderer, at der med passende anvendelse af BAT14-teknikkerne vil være muligt at reducere koncentrationen af suspenderet stof så grænseværdien kan overholdes. Dette er vigtigt af hensyn til kloaksystemets drift. Vesthimmerlands Kommune fastsætter derfor Miljøstyrelsens grænseværdien på 500 mg/l.

Olie/fedt

Virksomheden har fremsat ønske om at kunne aflede 219 kg fedt/døgn i 1.100 m³/døgn som gennemsnit over året. Dette ville ved jævn udledning over døgnet og året betyde 200 mg fedt/l. Koncentrationen af olie/fedt i virksomhedens spildevand har i 2024/2025 været gennemsnitligt 147 mg/l. Miljøstyrelsens Vejledende grænseværdi er på 50 mg/l. Vesthimmerlands Kommune vurderer, at det kan være vanskeligt at nå ned på sådan en koncentration med den type fedt (særligt kyllingefedt) og temperatur, spildevandet har. Virksomheden har dog for nyligt installeret fedtopsamlende udstyr inde i produktionen for at få bedre udnyttelse af råvarerne, hvilket forventeligt også reducerer fedtudledningen. Derfor har Vesthimmerlands Kommune valgt at fastsætte grænseværdien til 100 mg/l, idet det forventes at der med passende temperatursænkning og tilstrækkeligt veldimensioneret fedtudskiller eller anden løsning, kan opnås en reduktion af nuværende afledning. Det vurderes at en højere grænseværdi for fedt, end den af Miljøstyrelsen foreslåede, ikke vil resultere i tilstopning af offentlig ledning eller andre gener, på grund af dimensionerne på den offentlige ledning i Havnevej og den korte afstand til offentligt renseanlæg.

Total-N, NH₄-N og total-P

Koncentrationen af total-N, NH₄-N og total-P har i virksomhedens spildevand i 2024-2025 ligget på gennemsnitligt 914 mg total-N/l, 753 mg NH₄-N/l og 57 mg total-P/l. Miljøstyrelsen vejleder om, at grænseværdier for kvælstof normalt kun bør fastsættes, hvis spildevandet er væsentligt organisk/næringsstofbelastet, hvilket virksomhedens spildevand er. Dermed fastsætter Vesthimmerlands Kommune grænseværdier for disse stoffer.

Virksomheden har fremsat ønske om at kunne aflede kvælstof svarende til 70.511 PE/år baseret på kvælstof (se tidligere afsnit "Virksomhedens Ønske" i kapitlet "Spildevandsteknisk Beskrivelse". Dette ønske er mere end dobbelt af Løgstør Renseanlægs godkendte kapacitet, og Vesthimmerlands Kommune vurderer, at ønsket på ingen måde efterkommet. Virksomheden har da også i 2024-25 kun afledt 18.656 PE/år (baseret på total-N). Vesthimmerlands kommune vurderer, at virksomheden i øjeblikket ikke lever op til BAT14-kravet (se tidligere afsnit om BAT), og at der dermed er et væsentligt potentiale for reduktion af kvælstofmængden i virksomhedens spildevand.

Løgstør Renseanlæg udleder til kvælstoffølsomt habitatområde, hvor Løgstør Bredning indgår. Vesthimmerlands Kommune har derfor fastsat grænseværdier på 900 mg/l Total-N, 750 mg/l NH₄-N og 60 mg/l total-P, med forventning om, at virksomheden kan overholde disse, med passende BAT-renselsninger, og at der dermed ikke er risiko for at Løgstør Renseanlæg overskrider sin udledningstilladelse.

Virksomheden har ønsket, at målinger for NH₄-N sløjfes i egenkontrolprogrammet. Der er ikke krav i BAT-konklusionerne om at denne parameter indgår i monitoringen af branchens spildevand, men Vesthimmerlands kommune vurderer, at parameteren ikke kan sløjfes. NH₄-N er en akut-påvirkende parameter i spildevand, idet renselanlæg reagerer meget fintfølsomt på NH₄. NH₄-N er særligt kritisk for det offentlige renselanlæg, da ammonium i høje koncentrationer kan medføre både toksiske effekter og driftsforstyrrelser. Ammonium udgør et direkte iltkrævende stof, og høje belastninger kan derfor skabe iltmangel i de biologiske processer, hvilket reducerer anlæggets evne til at omsætte andre stoffer. Nitrifikationsprocessen er en af de mest følsomme biologiske processer på renselanlægget, og selv kortvarige ammoniumspidser kan hæmme processen kraftigt. Dette kan føre til ophobning af ammonium i udløbet og dermed risiko for overskridelse af udledningskrav fra renselanlægget. Idet størstedelen af virksomhedens kvælstofafledning sker på NH₄-form, vurderer Vesthimmerland Kommune det yderst relevant fortsat at inkludere NH₄-N i egenkontrolprogrammet.

Nitrifikationshæmning

Miljøstyrelsen vejleder om, at der med fastsættelse af krav til nitrifikationshæmning generelt maksimalt bør accepteres et effektniveau¹⁹ på 20 %, mens effekter i intervallet 20-50 % bør udløse undersøgelser, der sigter på at belyse, hvilke forhold der giver anledning til hæmningen. Det vil sige at 20 % bør være den tilsigtede grænse i en tilladelse, mens det kun er acceptabelt med op til 50 %, hvis det er sandsynliggjort, at det ikke er teknisk-økonomisk muligt at nå under 50 %.

---

¹⁹ For de anførte effektniveauer er det en forudsætning, at der er anvendt en testfortynding for industrispildevand på 1+4, dvs. 200 mL/L, for at opnå hensigtsmæssige undersøgelsesbetingelser i nitrifikationshæmningstesten.

Vesthimmerlands Kommune vurderer, at der med sammenledning af kondensat og processpildevand og efterfølgende udligning, vil ske en udjævning af nitrifikationshæmningen, og at en passende kombination af BAT14-renseløsninger også kan reducere nitrifikationshæmningen betragteligt. Ozonering er bragt på banen af virksomheden, som mulig løsning. Derfor er den tidligere tilslutningstilladelses absolut-grænse på 50% og tilsigtet værdi på 20% videreført.

Chlorid

Der har historisk set været enkelte hændelser, hvor chlorid har været detekteret i virksomhedens spildevand i højere koncentrationer end Miljøstyrelsens Vejledende grænseværdi på 1000 mg/l. I 2024 og 2025 er der ikke registreret værdier over 400 mg/l. Miljøstyrelsens grænseværdi på 1000 mg/l fastsættes derfor.

Methylaminer

Methylaminer kan genereres fra nedbrydning af proteinholdige materialer. Slagteriaffald indeholder høje niveauer af proteiner og aminosyrer, der ved nedbrydning kan danne aminer, inklusiv methylaminer. Stofferne er flygtige, og lugtende. Særligt Trimethylamin er et *meget* kraftigt lugtstof, typisk beskrevet som lugt af "rådden fisk" eller "fiskelage", mens dimethylamin forbindes med "fiskelignende" eller "ammoniakagtig" lugt.

Methylaminer er desuden A-stoffer, som er uønskede i spildevandet. Miljøstyrelsen har derfor ikke fastsat vejledende grænseværdier for stofferne, og myndigheder skal i stedet søge afledningen tilendebragt om overhovedet muligt. Virksomhedens spildevand indeholder di- og trimethylaminer.

Den tidligere tilslutningstilladelses krav om monitorering af spildevandets indhold af Di- og Trimethylamin videreføres derfor. Data skal danne grundlag for den løbende vurdering af virksomhedens spildevand, og virksomhedens løbende arbejde for at nedbringe A-stoffer i spildevandet. Data skal ligeledes bruges til at vurdere spildevandets lugtniveau, og dermed om vilkår 18 med krav om lugtreducerende behandling af kondensatet er tilstrækkeligt.

Rengøringsmidler

De kemikalier og rengøringsmidler, der pt. benyttes på virksomhed, er angivet i bilag 2 og 3, hvor disse også er ABC-vurderet.

Jævnfør Miljøstyrelsens Tilslutningsvejledning, er ABC-vurdering et værktøj til at vurdere kemikalierne ud fra deres toksicitet og nedbrydelighed, og inddeles i tre kategorier:

A-stoffer, som er helt uønskede i spildevand, fordi de er meget giftige og svære at nedbryde i vand.

B-stoffer, som er knap så giftige, men stadig svært nedbrydelige, og hvor der derfor fastsættes grænseværdier, og

C-stoffer, som er let-nedbrydelige og/eller ugiftige, og som frit kan benyttes i henhold til produktvejledninger.

ABC-vurderingen i bilag 3 identificerede de nedenfor listede A- og B-stoffer. I vurderingen er der taget udgangspunkt i bilag 1 i Tilslutningsvejledningen, derefter H-sætninger fra harmoniseret klassificering fra Europæisk Kemikalieagentur (ECHA), og hvis der ikke er harmoniseret klassificering, er der set på producenternes selvindberettede H-sætninger samt andre producenters indberetninger. Hvis en større del af producenterne har indberettet H-sætninger, som resulterer i A- eller B-stofvurdering, er dette anvendt. Men hvis kun en mindre del af producenterne har selvindberettet sådanne H-sætninger, er disse ikke vurderet substantielle nok til at udløse A- eller B-vurdering.

Industriparfume

I forhold til midlet Bio-C, og dets indhold af A- og B-stoffer, vurderer Vesthimmerlands Kommune, at disse stoffer ikke i væsentlig grad når spildevandssystemet, idet midlet er en industriparfume. Midlet anvendes i en blæser i visse lokaler for at ændre den af personalet opfattede lugt i lokalet. Midlet vil efter kommunens vurdering først og fremmest være relevant i forhold til virksomhedens emissioner til luft som reguleres gennem miljøgodkendelsen.

EDTA

EDTA bruges som stof i rengøringsmidler til at forhindre udfældning af calcium, magnesium og tungmetaller, som ellers kan forårsage udfældning og tilstopning i beholdere, rør, dyser og på overflader, der skal rengøres.

Det pågældende produkt, som virksomheden anvender (jævnfør bilag 2 og 3), angiver CAS-nr. 64-02-8 for stoffet EDTA. ECHA angiver harmoniseret klassificering med H-sætningerne H302, H318, hvilket gør stoffet til et C-stof.

Men det skal nævnes, at Miljøstyrelsen i Tilslutningsvejledningen også nævner EDTA, men med CAS-nr. 60-00-4 (dvs. ikke det CAS-nr, som opgives i det pågældende sikkerhedsdatablad) og H-sætningerne: H319, H332, H335, H373, H412, dermed *A-stof*. Men ECHA-harmoniseret klassificering for CAS-nr. 60-00-4 er kun H319, dermed *C-stof*.

Da der således er lidt forskellige opfattelser af, hvordan stoffet skal ABC-vurderes, ønsker Vesthimmerlands Kommune som konservativ betragtning at gå ud fra, at stoffet uanset CAS-nr. *muligvis* kan være skadelig for kloakforsyningens medarbejdere og miljøet, særligt i høje koncentrationer.

I bilag 2 er beregnet den gennemsnitlige teoretiske stofkoncentration i processpildevandet, ud fra stoffets andel af produktet, produktforbrug og årlig processpildevandsmængde. Særligt højt forbrug er beregnet for EDTA. Dette skyldes virksomhedens høje forbrug af rengøringsmidlet AV Alkaren og det resulterende

årsforbrug på 32 kg EDTA/år. Med en processpildevandsmængde på 178.850 m³/år giver det en gennemsnitlig koncentration på hele 0,178 g EDTA/l. Der er ikke analyseret EDTA i virksomhedens spildevand, så den reelle koncentration er ukendt. For at kunne be- eller afkræfte denne teoretisk beregnede koncentration, fastsættes krav om monitorering af EDTA i egenkontrollen.

Der er ingen miljøkvalitetskrav for stoffet (hverken som CAS-nr. 64-02-8 eller 60-00-4) i Miljømålsbekendtgørelsen²⁰. Følgende PNEC-værdier er angivet i ECHA registreringsdossier²¹: 0,283 mg/l for marint vand, og for kloak/rensning STP (Sewage treatment plant): 50 mg/l. STP er den koncentration i spildevandet, som ikke forventes at hæmme de biologiske processer i et aktiveret slam anlæg, og altså en beskyttelseskoncentration i forhold til renselanlæggets processer, ikke i forhold til recipienten. For recipienten er PNEC beskyttelseskoncentrationen.

Vesthimmerlands Kommune stiller ikke grænseværdier i første omgang, idet harmoniseret klassificering for begge CAS-numre kategoriserer stoffet som C-stof. Men når monitoreringen har resulteret i tilstrækkelige data til at bestemme den reelle koncentration i spildevandet, vil denne koncentration skulle vurderes i forhold til om en grænseværdi for EDTA skal påbydes eller om monitorering kan sløjfes.

A-stoffer

De nedenfor listede A-stoffer indgår i virksomhedens anvendte produkter, der kan nå spildevandsafløb. Teoretiske koncentrationer er beregnet i bilag 2:

- Alcohols, C12-15-branched and linear, ethoxylated propoxylated (CAS-nr: 120313-48-6)
- Kvartanær C12-14 alkyl methylamine ethoxylate methylchloride (CAS-nr.: 1554325-20-0)
- Natriumhypochlorit (CAS-nr.: 7681-52-9)
- Amines, C12-14 (even numbered)- alkyldimethyl, Noxides (CAS-nr.: 308062-28-4)
- 2-butoxyethanol (CAS-nr.: 111-76-2)
- Ammoniak (CAS-nr.: 1336-21-6)

Jævnfør Tilslutningsvejledningen skal miljømyndigheder arbejder for, at A-stoffer helt udfases på virksomheder, mens B-stoffer reduceres mest muligt. Der stilles derfor generelt ikke grænseværdier for A-stoffer, men for B-stoffer.

Det er Vesthimmerlands Kommunes generelle erfaring, at virksomheder med hygiejnekrav kan have begrænsede valgmuligheder, når det kommer til effektive rengøringsmidler, der samtidig kun indeholder C-stoffer (fx svanemærkede midler).

²⁰ Bek. Nr. 796 af 13/06/2023 om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand.

²¹ Registration Dossier - ECHA: www.echa.europa.eu

Vesthimmerlands Kommune har derfor ikke stillet decideret forbud mod brugen af A-stoffer, som anvendes på nuværende tidspunkt på virksomheden. I stedet stilles der krav om løbende arbejde med at nedbringe forbruget af A- og B-stoffer, samt grænseværdier for B-stofferne i virksomhedens spildevand. Dette arbejde skal indgå i virksomhedens Miljøledelsessystem og vil blive efterspurgt på miljøtilsyn.

Natriumhypoklorit

Desinfektionsmidlet natriumhypochlorit er et stærkt oxidationsmiddel som reagerer med organisk stof. Det omdannes til herved til klorid og andre anioner, og stoffet er derfor ikke primært persistent som organisk stof. Det forventes at stoffet vil være fuldt udreageret inden det når det offentlige renseanlægs udledning, og der stilles derfor ikke grænseværdi for indholdet i virksomhedens spildevand. Forbruget af stoffet skal dog stadig forsøges nedbragt på virksomheden, idet der afhængigt af hvilke organiske stoffer klorit reagerer med, kan dannes halogenerende organiske stoffer. Derfor kræves også monitoring af AOX (adsorberbare organisk bundne halogener) i henhold til BAT 7.

Ammoniak

Virksomheden anvender et ammoniakholdigt vandbehandlingsmiddel BW 7040. Ammoniak er et næringsstof og i princippet et A-stof, idet det har faresætning H400 "Meget giftig for vandlevende organismer". Ammoniak/ammonium findes dog også i virksomhedens spildevand på grund af rester af produceret produkt og nedbrudt organisk materiale. Der er således målt gennemsnitligt 753 mg/l NH₄-N i spildevandet, og de teoretisk beregnede 0,11 mg/l (jævnfør bilag 2) er derfor en uvæsentlig forøgelse og vurderes ikke yderligere her. Se i stedet afsnittet "Total-N, NH₄-N og total-P" ovenfor.

Øvrige A-stoffer

For øvrige A-stoffer i virksomhedens kemikalieforbrug, der kan nå spildevandet, er der ECHA-registreringer, der tyder på at stofferne er relativt bionedbrydeligt, men dog ikke hurtigt. Stofferne er heller ikke registreret som meget persistente. I Miljøstyrelsens rapport "Mapping and environmental assessment of cleaning products for outdoor use" april 2023, nævnes 2-butoxyethanol som værende miljønedbrydelig via både abiotisk og biotisk nedbrydning. Vesthimmerlands Kommune stiller derfor ikke deciderede grænseværdier, men vilkår om, at forbruget af A-stoffer til stadighed skal søges nedbragt af virksomheden.

B-stoffer

Følgende B-stoffer indgår i virksomhedens anvendte produkter, der efter Vesthimmerlands Kommune kan nå spildevandsafløb:

- 2-(2-utoxyethoxy)ethanol (Butylalkohol) (CAS-nr.: 112-34-5)
- Pentakalium-bis(peroxymonosulfat)-bis(sulfat) (CAS-nr.: 70693-62-8)
- Benzensulfonsyre-C10-13-alkylderivater, natriumsalte (CAS-nr.: 68411-30-3)
- Æblesyre (CAS-nr. 6915-15-7)

Miljømyndigheden skal ligesom for A-stoffer arbejde for, at brugen af B-stoffer begrænses, og at udledningen af B-stoffer holder sig under fastsatte grænseværdier.

I bilag 2 er beregnet den gennemsnitlige stofkoncentration i processpildevandet, ud fra stoffets andel af produktet, produktforbrug og årlig processpildevandsmængde. Dette giver en afledning til det offentlige renseanlæg på gennemsnitligt:

0,198 mg/l Butylalkohol,
0,274 mg/l Pentakalium-bis(peroxymonosulfat)-bis(sulfat),
0,078 mg/l Benzensulfon- syre-C10-13-alkylderivater, natriumsalte, og
0,039 mg/l æblesyre.

Hvor det første stof stammer fra brugen af rengøringsmidlerne "Foam 30", "AV Alkaren" og "Plejevask", stammer de tre sidste stoffer fra desinfektionsmidlet "Virkon S". Vesthimmerlands Kommune vurderer, at dette er et særdeles væsentligt forbrug og afledning af B-stoffer, og stiller derfor grænseværdier, med følgende begrundelser:

Butylalkohol

Der er ingen miljøkvalitetskrav for stoffet i Miljømålsbekendtgørelsen²². Følgende PNEC-værdier er angivet af Europæiske kemikalieagenturs (ECHA) registreringsdossier²³: 0,11 mg/l for marint vand og 0,44 mg/kg TV for marint sediment.

Stoffet er let nedbrydeligt i vand²⁴. Vesthimmerlands Kommune forventer derfor at omkring 80% af stoffet vil blive fjernet i det offentlige renseanlæg inden udledning til recipient. Løgstør Renseanlæg udleder til marint vandområde, og ved anvendelse af en fortyndingsfaktor på 10, som konservativ betragtning for marine områder²⁵, og ovenfor nævnte PNEC-værdi kan en grænseværdi på 1,1 mg/l beregnes. Ved antagelse om at 80% af stoffet fjernes, fastsættes en aflednings-grænseværdi til offentligt kloak for virksamheden på 5,5 mg/l (1.1 mg/l / 20%).

Pentakalium-bis(peroxymonosulfat)-bis(sulfat)

---

²² Bek. Nr. 796 af 13/06/2023 om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand.

²³ [Registration Dossier - ECHA: www.echa.europa.eu](http://www.echa.europa.eu)

²⁴ ECHA – REACH-registreringsdossier / OECD-kriterier for nedbrydelighed.

²⁵ Jævnfør Tilslutningsvejledningen.

Der er ingen miljøkvalitetskrav for stoffet i Miljømålsbekendtgørelsen²⁶. Følgende PNEC-værdier er angivet af Europæiske kemikalieagenturs (ECHA) registreringsdossier²⁷: 2,22 µg/l for marint vand og 7,992 µg/kg TV for marint sediment, og for kloak/rensning STP (Sewage treatment plant): 1 mg/l.

Ifølge ECHA (REACH-registreringsdossier) er bionedbrydeligheden af stoffet ikke relevant, idet stoffet ikke opfører sig som et organisk stof, men i stedet nedbrydes abiotisk i vand til kaliumsulfat og brintoverilte. Brintoverilte anses for at være let bionedbrydelig og nedbrydes til vand og ilt, mens kaliumsulfat ifølge ECHA ikke udgør en risiko i forhold til persistens i sediment eller overfladevand. Vesthimmerlands Kommune forventer derfor at stoffet ikke vil være at finde efter offentligt renseanlæg, og stiller ikke grænseværdi for stoffet.

Benzensulfon- syre-C10-13-alkylderivater, natriumsalte

Dette er et såkaldt LAS (Alkylbensensulfonat). Miljøstyrelsen vejleder om, at LAS generelt er A-stoffer, men dog er dette pågældende stof B-stof. LAS adsorberer i høj grad til slam, og vil derfor i høj grad være at finde i renseanlæggets slam, mens udledningen af rensed spildevand fra renseanlægget vil indeholde meget lidt af det modtagne LAS. Nøgletalsrapporten²⁸ angiver reduktionsgrad i renseanlæg på 98%. Der forventes således ikke effekt på recipienten efter renseanlægget, men for at beskytte renseanlæggets slam mod for højt indhold af LAS, og dermed en forringet mulighed for at udnytte slammet i stedet for at måtte forbrænde/destruere det, stiller Vesthimmerlands Kommune den af Miljøstyrelsen vejledende grænseværdi for LAS på 700 µg/l = 0,7 mg/l.

Æblesyre

Der er ingen miljøkvalitetskrav for stoffet i Miljømålsbekendtgørelsen²⁹. Der er heller ikke offentliggjorte PNEC-værdier på den Europæiske kemikalieagenturs (ECHA) registreringsdossier³⁰, og stoffet er let bionedbrydeligt. Stoffet er dermed i vand-sammenhæng ikke et prioriteret stof. Vesthimmerlands Kommune fastsætter derfor ikke grænseværdi for stoffet.

---

²⁶ Bek. Nr. 796 af 13/06/2023 om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand.

²⁷ [Registration Dossier - ECHA: www.echa.europa.eu](http://www.echa.europa.eu)

²⁸ Miljøstyrelsens NOVANA-rapport, marts 2021: "Nøgletal for miljøfarlige forurenende stoffer i spildevand fra renseanlæg Opdatering på baggrund af data fra det nationale overvågningsprogram for punktkilder 1998-2019".

²⁹ Bek. Nr. 796 af 13/06/2023 om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand.

³⁰ [Registration Dossier - ECHA: www.echa.europa.eu](http://www.echa.europa.eu)

Affald

Affald skal i henhold til Affaldsbekendtgørelsen bortskaffes som sådant, og hører således ikke hjemme i spildevand. Ligeledes forringes effektiviteten af virksomhedens rensesanstaltninger af affald, ligesom kloaknet og tilhørende pumpestationer frem mod offentligt renseanlæg vil kunne tilstoppe over tid. Der stilles derfor et generelt vilkår om at affald skal holdes væk fra afløbene, men også specifikke krav til afløbsriste og opsamling af spild.

Tilstopning i afløbssystemet

Det vurderes, at der - så længe virksomheden overholder krav til afløbsriste og forrensning - ikke findes indholdsstoffer i spildevandet med så høj koncentration, at der vil kunne ske tilstopning af afløbssystemet frem mod renseanlægget.

Nedbrydning af afløbssystemet

Lav eller høj pH i sig selv, eller som følge af nedbrydning af organisk materiale i spildevandet, kan med tiden nedbryde kloakledninger af beton, og skade de pumpestationer spildevandet passerer frem mod renseanlægget. Der er meget kort afstand fra virksomhed til renseanlæg, da disse er naboer til hinanden.

Det vurderes, at afstanden alene kan reducere risikoen, men der stilles dog vilkår om udligning af spildevandsflow, som også vil udligne pH, temperatur og organisk belastning. De stillede grænseværdier er først og fremmest fastsat med tanke på BAT og det offentlige renseanlæg, men de vil også tjene til at skåne kloaksystemet mellem virksomhed og renseanlæg.

Arbejds miljø for kloakarbejdere og gener for naboer, herunder lugt

Virksomhedens rengøringsvand indeholder ikke stoffer, som vurderes at være farlige i de koncentrationer, der er tale om.

Men nedbrydning af organisk materiale, som aflejres over tid i kloaksystemet, vil kunne skabe gasser, som er generende (lugt) eller direkte sundhedsskadelige for naboer til pumpestationer, og for kloakarbejdere. Virksomhedens spildevands indhold af organiske stoffer kunne, ved betydelig bundfældning i offentlige kloak give problemer med lugt og giftige svovlholdige gasser fra nedbrydning / forrådnelse. Der stilles derfor krav til spildevandets indhold, for at modgå dette. Der er taget hensyn til, at der kun er kort afstand frem til renseanlægget, og grænseværdierne for SS og bundfald er derfor lempet i forhold til Miljøstyrelsens vejledning fra 500 til 800 mg/l.

Vesthimmerlands Kommune vurderer, at der, når tilladelsen overholdes, ikke er stoffer i virksomhedens spildevand i koncentrationer som vil kunne være farlige for kloakarbejdere eller naboer på den korte afstand mellem virksomhed og renseanlæg.

Virksomhedens spildevand indeholder lugtstoffer, herunder kan særligt methylaminer nævnes. Methylaminer er flygtige organiske forbindelser med kraftig lugt. Niveauet har ligget på omkring 30-40 mg/l for trimethylamin, men har varieret meget i egenkontrollen fra 0,1 til 97 mg/l (2024-25 egenkontrolprøver).

For at undgå lugt i den offentlige kloak er der indført vilkår om, at spildevandet skal lugt-behandles. I virksomhedens teknisk-økonomiske redegørelse (rapport fra Lobster), er ozonering og UV-behandling foreslået. Kommunen vurderer, at disse kendte løsninger for lugt-bekæmpelse i spildevand, og lever op til EU's BAT14-krav. Der stilles samtidig monitoringskrav for Trimethylamin, som skal bruges til at følge lugtniveauet i spildevandet. Se også tidligere afsnit om Metylaminer.

Renseanlæggets processer

I henhold til Vesthimmerlands Kommunes Spildevandsplan 2024- 2030 modtog Løgstør Renseanlæg i 2022 1.233.268 m³ spildevand. Renseanlæggets godkendte kapacitet er 30.000 PE/år. Renseanlægget er af typen MBNDK, hvilket dækker over (M) mekanisk, (B) biologisk, (N) Nitrogenfjernelse, (D) fosforfjernelse og (K) kemisk rensning.

Vesthimmerlands Kommune vurderer, at renseanlægget nu og i fremtiden har kapacitet til at håndtere Farmfoods spildemængde og indholdsstofferne, *så længe* spildevandsflow og organisk belastning er udjævnet og fordelt ud på alle ugens dage, og holder sig under de fastsatte grænseværdier. Der stilles derfor krav om udligningstank eller anden metode til udjævning af spildevandsafledningen over alle ugens 7 dage, og der stilles vilkår om for-rensning, der holder koncentrationen i spildevandet under grænseværdierne i tabel 1. Se foregående afsnit om nærmere begrundelse for grænseværdierne.

Forholdet mellem let- og tungt omsætteligt materiale i spildevandet vurderes heller ikke at udgøre en væsentlig risiko for renseanlæggets processer, når denne tilladelses grænseværdier i tabel 1 overholdes. Der stilles derfor vilkår om, at COD/B15-forholdet ikke må overskride 3, idét en stor andel tungt-nedbrydeligt organisk stof kan virke hæmmende på renseanlæggets nitrifikation.

Se også tidligere afsnit om BAT og om Organisk stof, suspenderet stof, N og P.

Renseanlæggets slam og anvendelsesmuligheder

Slam fra Løgstør Renseanlæg udbringes på landbrugsjord i henhold til reglerne herfor.

For ikke at forringe muligheden for udbringning af slammet, stilles der grænseværdier for LAS i virksomhedens spildevand. Se foregående afsnit om Benzensulfon- syre- C10-13-alkylderivater, natriumsalte.

Vandområde, som modtager rensed spildevand fra rensesanlægget

Løgstør rensesanlæg udleder rensed spildevand til Løgstør Bredning, som er et kvælstoffølsomt habitatområde.

I Vandområdeplan 3 for Limfjorden er målsætningen fastsat til minimum god økologisk tilstand og god kemisk tilstand for hele Limfjorden. Den kemiske tilstand er registreret som ikke-god, og den samlede økologiske tilstand er registreret som dårlig. Det skyldes:

- Den økologiske tilstand for kvalitetselementerne fytoplankton er dårlig,
- rodfæstede bundplanter er ringe,
- bunddyr er moderat,
- iltforhold mangelfuldt videnskabeligt grundlag,
- vandets klarhed mangelfuldt videnskabeligt grundlag
- nationalt specifikke stoffer er ikke-god

Vesthimmerlands Kommune vurderer, at det derfor er vigtigt at regulere den samlede tilledningen til Løgstør Renssanlæg, så anlægget ikke er i risiko for at overskride sin udledningstilladelse. Det vurderes, at når virksomhedens spildevandsafledning holdes under grænserne i nærværende tilladelse, vil det ikke påvirke rensaanlæggets evne til at overholde sin udledningstilladelse. Ved at overholde en årlig belastning på max 15.000 PE (og afledt næringsstofbelastning), svarende til halvdelen af rensaanlæggets godkendte kapacitet, vurderes det, at virksomheden giver rensaanlægget den nødvendige buffer til at tackle det øvrige oplands spildevand uden at være i risiko for samlet set at overskride sin udledningstilladelse (jævnfør § 15 stk. 2 i spildevandsbekendtgørelsen³¹). På denne baggrund vurderer kommunen, at virksomhedens spildevand ikke vil være til hinder for målopfyldelse i recipienten ift. Vandområdeplanerne.

Vesthimmerlands Kommune stiller krav om, at virksomheden løbende skal arbejde for at reducere forbruget af kemi med A- og B-stoffer, der kan nå spildevandet. Derudover stiller kommunen grænseværdier for B-stoffer, der skal sikre, at spildevandet fra virksomheden ikke vil kunne medføre overskridelse af miljøkvalitetskrav (eller PNEC-

---

³¹ BEK nr. 866 af 20/06/2025 om spildevandsplanen og spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4.

værdier, hvor miljøkvalitetskrav ikke findes) i det vandområde, der modtager rensede spildevand fra det offentlige renseanlæg.

Vandområder, som modtager regnvandsbetingede overløb af spildevand

Ved større regnskyl kan der visse steder i det offentlige kloaksystem i kommunen ske overløb fra fælleskloak til recipient. Virksomheden ligger som nærmeste nabo til Løgstør Renseanlæg. Området er separatkloakeret, og der er ikke overløb på spildevandskloakken mellem virksomhed og renseanlæg. Derfor vurderer kommunen at virksomhedens spildevand ikke vil påvirke recipienter i tilfælde af overløb fra kloaksystemet.

Kontrol og Egenkontrol

Spildevandsprøver og kontrolniveau

Der stilles krav om at virksomheden skal få udtaget prøver (egenkontrolprøver) af spildevandet før afledning til offentlig kloak, til dokumentation for spildevandets sammensætning samt om grænseværdierne overholdes. Dette er i tråd med SA-BREFens BAT 7.

Der stilles krav om, at der skal tages 12 årlige prøver af spildevandet, efter at udligningstank og rensning, som lever op til BAT14-kravene, er indført. Frekvensen af prøvetagningerne svarer til virksomhedens hidtidige egenkontrollfrekvens, og desuden til Miljøstyrelsens anbefalede frekvens for større mængder spildevand af særlig karakter og med indhold af A- og B-stoffer, jf. Tilslutningsvejledningens afsnit 6.2.1 om graderet afløbskontrol. Frekvensen er ligeledes i tråd med SA-BREFens BAT 7-krav.

Der stilles dog krav om, at der skal udtages 24 prøver årligt, altså cirka hver 14. dag, frem til udligning og renseløsninger er etableret. Dette er en skærpelse i forhold til tidligere tilladelse. De store variationer i spildevandet, og hidtidige problemer gør, at kun månedlige prøver har gjort det svært for både virksomhed og kommune at gøre noget ved problemer i real-time, når prøveresultater foreligger så længe efter prøver udtages, og når der er så langt mellem prøverne. Vesthimmerlands Kommune finder det derfor nødvendigt at øge monitoringsfrekvensen, indtil udligning af spildevandet gør, at afledningen er udjævnet og månedlige prøver (jævnfør BAT 7) er tilstrækkelige.

Eftersyn og vedligehold

Vesthimmerlands Kommune stiller vilkår om regelmæssig beholderkontrol, for så vidt angår udligningstank og eventuel nødtank, som er en del af spildevandshåndteringen. Beholderkontrol er også et gængs krav til tanke i andre brancher, for eksempel biomassetanke på biogasanlæg (Miljøstyrelsens standardvilkår J205), tanke på korn-

og foderstofvirksomheder (standardvilkår E207 og 6.4.b)ii), og tank-lagre for fx fiskeensilage (listepunkt D201). Frekvensen af beholderkontrollen er fastsat til hvert 10. år i samsvar med normal praksis.

Vesthimmerlands Kommune stiller vilkår til virksomhedens eftersyn og vedligehold med spildevands-forureningsbegrænsende foranstaltninger (alarmer, tætte belægninger, tankanlæg, osv.) i tråd med SA-BREFens BAT. Denne type krav om regelmæssigt eftersyn og vedligehold af foranstaltninger til beskyttelse af kloak, jord og grundvand er samtidig i tråd med standardvilkår for samtlige brancher underlagt standardvilkår.

Driftsjournal og årsrapport

Vilkår om driftsjournal og årsrapport har til formål at indfri SA-BREFens BAT-krav til miljøledelse og egenkontrol. Vilkår om driftsjournal stilles samtidig med det for øje, at tilsynsarbejdet kan forbedres og lettes (jf. § 40, stk. 2 i Miljøbeskyttelsesloven), og for at tilskynde virksomheden til at have overblik.

Der er ikke krav om at driftsjournalen skal være en samlet journal, men oplysningerne skal kunne findes frem (fx trækkes ud af datasystemer) og gives hurtigt og let videre, hvis tilsynsmyndigheden efterspørger dem. Driftsjournalens data skal også opsummeres i den årlige rapport til spildevandsmyndigheden.

Sanitært spildevand

Det sanitære spildevand vurderes som uproblematisk, så længe det ikke ledes gennem for-rensforanstaltninger og prøvetagningsbrønd, idet dette ville udgøre en sundhedsrisiko for de personer, der skal betjene for-rens-delene og foretage prøvetagninger og analyser. Det sanitære spildevand vil også forstyrre billedet af processpildevandet, som skal kontrolleres. Der stilles derfor krav om at sanitært spildevand først må ledes sammen med processpildevandet efter for-rensning, udligning og prøvetagningsbrønd.

Tag- og Overfladevand

Miljøstyrelsen er i kraft af at være overordnet miljømyndighed for miljøgodkendelse og miljøtilsyn på virksomheden også myndighed på direkte udledning af overfladevand fra virksomheden. Den østlige del af virksomheden udleder tag- og overfladevand til recipient, mens tag- og overfladevand fra den vestlige del af virksomheden afledes til offentlig regnvandsledning i Havnevej, som udleder regnvandet til Løgstør Bredning umiddelbart nord for virksomheden.

Vesthimmerland Kommune vurderer, at tag- og overfladevandet fra den vestlige del af virksomheden fortsat kan betragtes som rent, som ved tidligere tilladelser, da der ikke er påfyldningspladser eller lignende driftsmæssige aktiviteter udendørs. Der stilles derfor almindelige vilkår, som skal sikre, at tag- og overfladevandet forbliver

almindeligt belastet tag- og overfladevand og dermed ikke udgør en risiko for recipienten, der modtager regnvand.

Med "almindeligt belastet" og "rent" mener kommunen, at regnvandet fra tagarealer og andre helt eller delvist befæstede arealer, ikke indeholder andre stoffer, end hvad der sædvanligt tilføres regnvand i forbindelse med afstrømning fra sådanne arealer eller har en væsentlig anden sammensætning.

Tidsfrist

I overensstemmelse med reglerne i IE-Direktivet stiller kommunen vilkår om, at vilkår med relation til EU's BATkrav skal være overholdt senest 31. december 2027, hvilket er de påkrævede maksimalt 4 år efter offentliggørelsen SA-BREFen (18.12. 2023). Kommunen vurderer, at dette gælder for vilkår 14 og vilkår 17-24.

Kommunen vurderer, at overholdelse af disse vilkår samtidig vil kræve ombygning af virksomhedens kloaksystem og etablering af udligningstank og forrensning, herunder lugtbekæmpende behandling, og at dette vil tage tid. Af den grund skal vilkårene 14 og 17-24 heller ikke overholdes straks. Fristen frem til udgangen af 2027 vurderes overkommelig, hvis virksomheden straks agerer efter modtagelse af denne tilladelse.

Alle øvrige vilkår skal være overholdt fra den dag tilslutningstilladelsen træder i kraft, det vil sige fra offentliggørelsesdato. Vesthimmerlands Kommune er opmærksom på, at nogen grænseværdier vil kunne være vanskelige at overholde fuldstændig inden de i vilkår 17-24 krævede installationer er etableret. Vilkårene indføres dog stadig som straks-krav, for at virksomheden fra start ved, hvilke grænser der skal arbejdes frem mod at kunne overholde. Dette har også været et ønske fra virksomhedens side, idet Farmfood har ønsket grænseværdier påbudt, før de går videre med detailprojektering af renseløsninger. Det vil derfor være en vurdering i tilsynsøjemed, hvorvidt overskridelser af grænseværdierne skal håndhæves eller kan accepteres, frem til den nødvendige udligning og forrensning er på plads.

Samlet vurdering

Vesthimmerlands Kommune vurderer, at spildevandet i mængder og indholdsstoffer ligger inden for rammerne af spildevandsplanen, og det tilhørende offentlige renselanlægs kapacitet, og ikke udgør en risiko for kloaknet, renselanlæg eller personer forbundet med driften af disse.

Det vurderes, at virksomheden anvender BAT i forhold til spildevandsrensning. Indholdet i spildevandet efter lokal rensning vurderes fuldt ud at kunne håndteres på

*Tilslutningstilladelse
Farmfood A/S, Havnevej 73, 9670 Løgstør*

det tilknyttede offentlige renseanlæg, så der ikke er væsentlige konsekvenser for vandområder, der modtager spildevand.

Bilag 1

Farmfoods nuværende belastning af renseanlægget

Løgstør Renseanlæg

Løgstør Renseanlæg er godkendt til 30.000 PE(BI₅)/år i henhold til udledningstilladelse dateret 18-12-2000 med efterfølgende ændringer og kontrolprogram dateret 24-8-2005. Anlægget er dimensioneret til 70.000 PE.

En personækvivalent (forkortet PE) er en måleenhed, som refererer til den mængde spildevand, som en voksen person bidrager med pr tidsenhed. Dette kan opgøres³² som:

1 PE	21,9 kg Org. Stof/år (målt som BI ₅)
	4,4 kg tot-N/år
	0,72 kg tot-P/år iht., Bek nr. 866 af 20-06-2025

I Vandområdeplan 3 for Limfjorden er målsætningen fastsat til minimum god økologisk tilstand og god kemisk tilstand for hele Limfjorden.

Den samlede økologiske tilstand er tidspunkt dårlig. Det er den fordi:

- Den økologiske tilstand for kvalitetselementerne fytoplankton er dårlig,
- rodfæstede bundplanter er ringe,
- bunddyr er moderat,
- iltforhold mangelfuldt videnskabeligt grundlag,
- vandets klarhed mangelfuldt videnskabeligt grundlag
- nationalt specifikke stoffer er ikke-god

Derudover er den kemiske tilstand registreret som ikke-god

FARMFOODs udledning

Den nuværende tilslutningstilladelse tillader en samlet udledning på max 83.333 PE (baseret på BI₅) og max 900 m³/døgn.

Som gennemsnitlig betragtning over årene 2024-25, så langt, udleder FARMFOOD i øjeblikket samlet industrispildevand til Løgstør Renseanlæg med belastning svarende til **16.824 PE/år** (BI₅-baseret) eller 18.656 PE/år (N-baseret), når en outlier værdi udelades. Se efterfølgende data:

Processpildevand

---

³² Jf. Bek nr. 866 af 20-06-2025

BI5

Analyseresultater (jf. tabel 1) fra Farmfoods processpildevand fra marts 2024 til september 2025 viser gennemsnitligt 2.007 mg/l BI5 (min. 700; max 4.300 mg/l). Med flow på gennemsnitligt 490 m³/døgn (min. 201 og max 874 m³/døgn) bliver det til gennemsnitligt 984 kg/døgn (359.252 kg/år) tilsvarende 16.404 PE/år. Hvis en out-lier værdi på 4.300 mg/l tages ud, er der tale om en gennemsnitlig udledning på 15.512 PE/år.

Tot-N

Analyseresultater (jf. tabel 1) fra Farmfoods processpildevand i 2024 og 2025 viser gennemsnitligt 418 mg/l tot-N (min. 210; max. 830). Med ovenstående flow giver det gennemsnitligt 205 kg tot-N/døgn (74.837 kg/år) tilsvarende 17.008 PE/år baseret på tot-N. Hvis en out-lier værdi på 830 mg/l tages ud, er der tale om en gennemsnitlig udledning på 16.210 PE/år.

Kondensatvand (via indløb 2 til renseanlægget)

BI5

Analyseresultater (jf. tabel 2) af Farmfoods kondensatvand fra marts 2024 til september 2025 viser gennemsnitligt 1.149 mg/l BI5 (min. 120, max 2.000 mg/l). Med flow på gennemsnitligt 69 m³/døgn (min. 2 og max 112 m³/døgn) bliver det til gennemsnitligt 79 kg/døgn (28.743 kg/år) tilsvarende 1.312 PE/år.

Tot-N

Analyseresultater (jf. tabel 2) fra Farmfoods processpildevand i 2024 og 2025 viser gennemsnitligt 430 mg/l tot-N (min. 53; max. 860). Med ovenstående flow giver det gennemsnitligt 29 kg/døgn (10.759 kg N/år) tilsvarende 2.445 PE/år baseret på tot-N.

Se tabel 1 og 2 på de efterfølgende sider.

Tabel 1. Analyseresultater for Farmfoods processpildevand (alle ordinære prøver fra Højvang)

*Tilslutningstilladelse
Farmfood A/S, Havnevej 73, 9670 Løgstør*

Dato	Flow m3/døgn	Tot-N mg/l	BI5 mg/l
24.01.2024	622	520	2.400
26.02.2024	270	340	2.500
19.03.2024	484	340	1.700
10-04-2024	642	300	1.400
25-04-2024	449	420	1.300
28-05-2024	270	410	2.100
19-06-2024	874	210	1.400
17-07-2024	506	380	1.400
29-08-2024	424	830	3.300
16-09-2024	275	430	1.600
06-10-2024	201	440	1.900
05-12-2024	736	340	3.400
12-12-2024	373	280	1.600
25-01-2025	396	450	4.300
27-02-2025	550	397	1.690
18-03-2025	495	370	1.500
24-04-2025	761	310	760
24-05-2025	835	310	700
18-06-2025	681	440	1.500
19-07-2025	399	740	3.100
24-08-2025	291	590	2.800
15-09-2025	256	350	1.800

Table 2. Analyseresultater for Farmfoods kondensatvand (alle ordinære prøver fra Højvang)

Dato	Flow m3/døgn	Tot-N mg/l	BI5 mg/l
-------------	---------------------	-------------------	-----------------

*Tilslutningstilladelse
Farmfood A/S, Havnevej 73, 9670 Løgstør*

19-03-2024	49,1	830	1500
25-04-2024	112,4	420	860
28-05-2024	94,0	400	2000
20-06-2024	87,0	450	1700
18-07-2024	80,6	450	1600
29-08-2024	64,3	860	2000
17-09-2024	70,0	320	650
06-10-2024	2,0	410	1500
26-11-2024	35,0	370	1000
12-12-2024	58,0	580	1600
24-01-2025	102,0	270	710
25-02-2025	60,0	530	1400
18-03-2025	77,0	540	860
24-04-2025	94,4	260	770
23-05-2025	87	510	948
18-06-2025	93	410	1100
19-07-2025	65,5	81	120
25-08-2025	2	53	370
15-09-2025	Prøven fejlet		

Bilag 2

Farmfoods forbrug og afledning af A- og B-stoffer

Stof	CAS-nr.		Indgår i produktet	Stoffets procentdel af produktet	Årligt forbrug af produktet (indkøbt mængde – beholdning)	Årligt forbrug af stoffet	Gns. Stofkonc i spildevandet (processpildevand = 490 m ³ /døgn * 365 døgn = 178.850 m ³ /år)
2-(2-utoxyethoxy)ethanol (Butylalkohol)	112-34-5	B	Foam 30 AV Alkaren Plejevask	1-5% 2-5% 2-5%	407 kg 6400 kg 146 L	2 kg + 32 kg + 0,7 L	Ved massefylde 0,952 g/ml: 0,198 g/l
Pentakalium-bis(peroxymonosulfat)-bis(sulfat)	70693-62-8	B	Virkon S	50-70%	70kg	49 kg	0,274 mg/l
Benzensulfon-syre-C10-13-alkylderivater, natriumsalte	68411-30-3	B	Virkon S	10-20%	70 kg	14 kg	0,078 mg/l
Æblesyre	6915-15-7	B	Virkon S	1-10%	70 kg	7 kg	0,039 mg/l
EDTA	64-02-8	C (A)	AV Alkaren	2-5%	6400 kg	32 kg	0,179 mg/l
Alcohols, C12-15-branched and linear, ethoxylated propoxylated	120313-48-6	A	Game Additive Oxi	1-3%	?	?	?
Kvartanær C12-14 alkyl methylamine ethoxylate methylchloride	1554325-20-0	A	NovaClean	3-5%	364 kg	1,8 kg	0,010 mg/l
Natriumhypochlorit	7681-52-9	A	Foam 136	3-5%	1727 kg	8,6 kg	0,048 mg/l
Amines, C12-14 (even numbered)-alkyldimethyl, Noxides	308062-28-4	A	Foam 136 Foam 32T Foam 19T	1-3% 1-3% 1-3%	1727 kg 110 kg ?	5,2 kg + 0,3 kg ?	0,031 mg/l + ?
2-butoxyethanol	111-76-2	A	Skyllévoks EV10	1-5%	27 L	0,14 L	Ved massefylde 0,902 g/ml: 0,001 mg/l
Ammoniak, vandig opløsning	1336-21-6	A	BW 7050	5-10%	190 kg	19 kg	0,11 mg/l

Bilag 3

Rambølls ABC-vurdering af kemi og rengøringsmidler

Bilag 4

Farmfoods PowerPoint Præsentation af teknisk- økonomiske muligheder for rensning

Bilag 5

Rambøll notat om proportionalitetsvurdering

Bilag 6

Virksomhedens bemærkninger til udkast til tilladelse (brev fra advokatfirmaet Holst Advokater dateret 07.04.2026)

Bilag 7

Rambøll notat om IED 2024/1785, og BAT14 og Tabel 1.9s relation til afledning til kloak.